

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika“ dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy. Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu. Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5. Przedstawicielstwa: w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu, ul. Toruńska 22 w Inowrocławiu, ul. Toruńska 2 w Gdyni, Starowiejska 19.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2.95 zł. miesięcznie, 8.85 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.34 zł. miesięcznie, 10.00 zł. kwartalnie. Pod opaską: w Polsce 6.95 zł., zagranicą 9.25 zł. miesięcznie. Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony: Redakcja 3316, 3326, Administracja 3315 — Oddział w Bydgoszczy 1299.

Założyciel Jan Teska.

Telefony Przedstaw.: Toruń 1546, Grudziądz 1294, Gdynia 1460, Inowrocław 420.

Numer 114.

BYDGOSZCZ, piątek dnia 15 maja 1936 r.

Rok XXX.

Bankructwo nazewnątrz odrodzenie gospodarcze nawewnątrz.

Kiedy ogłoszono ograniczenia dewizowe, powiedzieliśmy zaraz, że to tylko początek. Nasze przewidywania spełniły się szybciej, niż sami sądziliśmy. Rząd musiał przejść do zakazu przywozu, aby nałożyć cugle na import i wzmocnić w ten sposób kontrolę dewizową.

Powiadają różni Matuszewscy:

Stał się błąd. Tylko na pewien czas możemy się od biedy pogodzić z takimi więzami. Naszym dążeniem będzie zawsze i wciąż całkowity liberalizm!

Wita ich odzew od pana Zweiga z „Krakowskiego Kurjera“: Przecież to początek „intendenckiej“ gospodarki. Zabijamy inicjatywę prywatną. Rozbudowujemy etatyzm. Każdy dalszy krok, po tej linii pochylej — to klęska. Niech tylko rząd czasem nie przechodzi na planowość!

Przedewszystkiem stwierdzić należy, że gospodarka dewizowa została na nas wymuszona przez zagranicę. Chciano od nas wielkich procentów, jeszcze większych zysków i wypłaty w złocie, a nie w towarach. Te ostatnie jeśli przyjmowano — to tylko za pół rzeczywistej wartości. I czem się to mogło skończyć — naturalnie bankructwem i niewypłacalnością.

Na podstawie pracy Zygmunta Chelstowskiego „Zagadnienie obcych kapitałów w Polsce“ stan zadłużenia Polski wobec zagranicy na 1. 1. 1934 r. (obecny stan prawdopodobnie jest taki sam) przedstawiał się następująco:

Udział kapitałów zagranicznych w polskich przedsiębiorstwach	2.360 milj. zł
Zobowiązania przedsiębiorstw	2.267 milj. zł
Zobowiązania państwa	3.544 milj. zł
Zobowiązania samorządu	217 milj. zł
Kredyty towarowe z tytułu handlu zagranicznego	133 milj. zł
Różne kredyty	38 milj. zł
Razem	8.559 milj. zł

Tym zobowiązaniom możemy przeciwstawić nasze pretensje raptem na sumę pół miljarda złotych. Tak więc jesteśmy winni 8 miliardów zagranicy. Rocznie musieliśmy płacić z tytułu samych procentów 300 milionów rocznie. Tak to podaje Gł. Urząd Statystyczny, który przecież nie może uwzględnić wszystkich „manipulacji“, stosowanych przez zagranicznych przedsiębiorców. Trzeba zatem nasze roczne obciążenie podnieść do kwoty przynajmniej pół miljarda rocznie.

Z czego mamy płacić tak olbrzymią sumę? Z wywozu? Z sprzedawania krwawicy naszych górników, czy rolników poniżej własnych kosztów, które i tak są już kosztami uposażenia chińskich kulisów? A zatem czy będziemy mogli kiedykolwiek powrócić do płacenia? Czy dostaniemy nowe kredyty, jeśli za czasów naszej wypłacalności nam ich nie udzielano? W jakim celu ciągnąć nowe obciążenia, jeśli stare doprowadziły do bankructwa? I kto będzie mógł sobie wyobrazić, że Polska za rok, dwa, czy nawet dziesięć będzie mogła wrócić do swobodnych obrotów dewizowych z zagranicą, póto tylko chyba, aby ponownie zbankrutować?

Njema poco rozdierać szat nad gospodarką dewizową, jeśli wymogły ją na nas siły, których nie przeciwstawić nie mogliśmy. Ponadto mieliśmy prze-

(Ciąg dalszy na stronie 2-ej).

Sąd znowu uchylił konfiskatę dokonaną przez Starostę Grodzkiego w Bydgoszczy.

Poniedziałkowy numer „Dziennika Bydgoskiego“, jak przewidywaliśmy, nie zawierał w opisie zjazdu Hallerczyków nic zdrożnego, a mimo to został zajęty przez tutejszego Starostę Grodzkiego.

Wczoraj doręczono redaktorowi odpowiedzialnemu odpis postanowienia Sądu Okręgowego uchylającego dokonane przez Starostę Grodzkiego w Bydgoszczy zajęcia nakładu.

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego z dnia 13 maja 1936 ma brzmienie następujące:

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy w składzie: 1) Przewodniczący S. S. O. Arndt, 2) Sędziowie S. O. Zwierzyński i Barycza przy współdziałaniu Prokuratora S. O. Łukawskiego i protokolanta Bachorza w sprawie zajęcia nakładu czasopisma „Dziennik Bydgoski“ nr. 111 na dzień 12. 5. 1936 r. po wysłuchaniu wniosku Prokuratora

postanowił:

uchylić dokonane przez Starostę Grodzkiego Bydgoskiego w dniu 11 maja 1936 r. zajęcia nakładu czasopisma „Dziennik Bydgoski“ nr. 111 na dzień 12 maja 1936 roku za artykuł na str. 6 p. t. „Zjazd Hallerczyków w Bydgoszczy zamienił się w manifestację polityczną“ od słów: „W okresie“ do słów: „godności ludzkiej“ oraz za artykuł p. t. „Narodziny Frontu Narodowego sukcesem zjazdu Hallerczyków“ od słów: „Pomni

tradycyjnego“ do słów: „Ojczyzna jest droga“.

albowiem

Sąd Okręgowy w zajętych częściach artykułów nie dopatruje się znamion przestępstwa z art. 154, 170 K. K.

(—) Arndt (—) Bachorz
Przewodniczący. Protokółant.

Za zgodność:

Kierownik sekretariatu karnego
(Podpis nieczytelny).

Zacytowany artykuł 154 kodeksu karnego jest bardzo groźny. Brzmi on: „Kto publicznie nawołuje do popełnienia przestępstwa lub je pochwała, podlega karze więzienia do lat 5 lub aresztu, a jeżeli czyn określony dotyczy zbrodni stanu, to sprawca podlega karze więzienia do lat 10“.

Ponieważ ani jedno ani drugie nie leżało w intencji autorów rezolucyj zjazdu Hallerczyków, zatwierdzonych jednomyślnie przez 2.000 uczestników, powtarzamy zwolnione z konfiskaty rezolucje i jednocześnie reproduujemy fotografię, sporządzoną w momencie przemówienia organizatora zjazdu.

Rezolucje (zwolnione z konfiskaty) opiewają:

2) Pomni tradycyjnego wiarołomstwa krzyżackiego, zakończono już raz upadkiem Rzeczypospolitej, pomni tegoż wiarołomstwa i za naszych już czasów — czego świadectwem jest właśnie

Rarańcza i Kaniów — my, żołnierze Rzeczypospolitej — protestujemy przeciwko sterowaniu polityki polskiej zagranicznej na drogi nienaturalnych sojuszków i przymierzy, na których spotkać nas może tylko tradycyjna zdrada. 3) Świadomi, że z dzisiejszego tragicznego naszego położenia zarówno zewnętrznego jak i wewnętrznego wyprowadzić nas może tylko wspólny wysiłek, którego wyrazem może znowu być tylko rząd zaufania narodowego, — z wdzięcznością żołnierską i obywatelską, przyjmuje Zjazd Chorągwi Pomorskiej Związku Hallerczyków do wiadomości fakt przyjęcia przez Ignacego Paderewskiego i Józefa Hallera inicjatywy konsolidacji narodowej, której celem jest ratowanie bytu narodowego i państwowego i zlikwidowanie zagrażających już poważnie wstrząsów, których coraz częściej jesteśmy świadkami.

Świadomi ciężkiej na nas odpowiedzialności za powodzenie tej inicjatywy, — pragniemy powstać w ten sposób w Morges frontowi konsolidacji narodowej, do którego przystąpiło już szeregiem grupowań politycznych — oddać nasze wszystkie siły dla jak najszybszego zrealizowania tej konsolidacji, w zasięgu której nie może zabraknąć nikogo, komu Ojczyzna jest drogą.

General Haller zalił się na „deptanie godności ludzkiej“. Zdanie podkreślone zostało również zwolnione z konfiskaty.

Nowa konfiskata.

W artykule wstępnym w numerze 113 „Dziennika Bydgoskiego“ na dzień 14 maja rb. — pod tytułem „Stypa pogrzebowa i chrzciny“ dopatrywał się Prokurator Sądu Okręgowego w Bydgoszczy cech występku z art. 127 kodeksu karnego (znieważenia władzy), a mianowicie w ustępie zaczynającym się słowami: „Pod względem politycznym“ a kończącym się na „życiu publicznym“.

Sąd Grodzki na posiedzeniu niejawnym w dniu 13 maja rb. po rozpoznaniu wniosku Prokuratury postanowił zarządzić zajęcie całego nakładu, albowiem dopatruje się w treści wymienionego artykułu znamion występku z art. 127 k. k.

Tak orzekł sędzia p. Taczak.

Po konfiskacie wydrukowaliśmy nakład drugi, który pocztą każdemu abonentowi na żądanie doręczy.

Dekret o organizacji najwyższych władz wojskowych wzmacnia stanowisko generalnego inspektora sił zbrojnych.

W „Dzienniku Ustaw“ ukazał się dekret Prezydenta Rzeczypospolitej o sprawowaniu zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi i o organizacji naczelnych władz wojskowych w czasie pokoju.

Według tego dekretu, mającego zastosować do nowej konstytucji przepisy o organizacji naczelnych władz wojskowych, zwierzchnictwo nad siłami zbrojnymi sprawuje w czasie pokoju Prezydent R. P. przez generalnego inspektora sił zbrojnych i ministra spraw wojskowych, zaś siły zbrojne są „podporządkowane Prezydentowi R. P. przez ministra spraw wojskowych“, czyli nie

przez generalnego inspektora. W sprawach, dotyczących zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi Prezydent R. P. wydaje akty urzędowe w formie dekretów i zarządzeń kontrasygnowanych przez ministra spraw wojskowych, a w sprawach wykraczających poza jego zakres działania także przez premiera.

Władza Prezydenta R. P.

W drodze dekretu Prezydent R. P. ustala sposób odbywania służby wojskowej, obowiązki i prawa żołnierzy, wydaje przepisy dyscyplinarne dla sił zbrojnych i przepisy o pociąganiu żołnierzy

do odpowiedzialności honorowej, oraz ustala porty i przystanie wojenne oraz obszary wojenne i rejony wzmocnione.

Natomiast na drodze zarządzeń Prezydent R. P. nadaje żołnierzom pierwsze i następne stopnie oficerskie, mianuje i zwalnia na wniosek ministra spraw wojskowych, uzgodniony z generalnym inspektorem, wiceministrów spraw wojskowych, inspektorów armii, generałów do prac, szefa sztabu, generałów inspekcjonujących oraz dowódców dywizyj i wyższych oraz nadaje order i odznaczenia wojskowe.

Ciąg dalszy na stronie 2-ej.

Bankructwo nazewnątrz...

(Ciąg dalszy.)

cież do czynienia z frontem wewnętrznym, z tysiącami ludzi, nie znających innych sposobów zabezpieczenia przyszłości, jak za pomocą skupowania dolarów lub złotych rubli. Jeśli dziesięciolecie swobody dewizowej niczego ich nie nauczyło, to jak można sobie wyobrazić, że gospodarka dewizowa zmieni ich zapatrywania, a jej zawieszenie po pewnym okresie działania całkowicie nawróci? Przecież w to nawet dziecko nie uwierzy.

Jeśli więc już tak jest, że musimy się odgradzić od zagranicy i przerwać wszystkie linie komunikacyjne między nią i naszymi spekulantami — to pogódźmy się również z wyciągnięciem dalszych konsekwencji.

Ubytek złota w Banku Polskim pozwala nam na ogłoszenie niewypłacalności wobec zagranicy przez nieprzekazywanie zysków kapitalistów zagranicznych, podobnie jak to czynią już Niemcy. Z tego tytułu zaoszczędzimy

rocznie minimalnie pół miljarda złotych.

Pozostaną one własnością naszych wierzycieli, ale nie wyjadą zagranicę i będą mogły być zużyte na rozbudowę naszego gospodarstwa. Równać się to będzie w praktyce zaciąganiu co roku nowej pożyczki w kwocie pół miljarda złotych. I czy dostalibyśmy tyle dobrowolnie, choćby pan Koc pozostał w Banku Polskim, a p. Matuszewski był wyznawany przez wszystkich Polaków bez wyjątku?

Dla krajów dłużniczych, nie mających nic do wywożenia i nie kopiących u siebie złota — bankructwo jest jedynym sposobem wygrzebania się z długów, strągnięcia zagranicznych pijańek i wejścia na nową drogę rozwoju. Obraza kapitału zagranicznego, którego tak się u nas wielu boi, jest bez znaczenia. Przecież, gdy on nie był obrażony, spychał nas do bankructwa. I cóż nam może więcej zrobić?

Jeśli liberalna polityka, uprawiana przez nas z uporem godnym lepszej sprawy doprowadziła na zewnątrz do plajty, trzeba ją również porzucić na wewnątrz, gdyż wiedzie nas ona po tej samej równi pochyłej w objęcia czegoś znacznie gorszego, bo kompletnej klęski i wyniszczenia wszystkich sił.

Według ostatnich obliczeń statystycznych ludność Polski w ostatnich 6 latach mimo powiększenia o dwa i pół miliona głów, spożywa wszystkiego mniej, niż gdy była mniej liczna.

Nasz rząd odwoływał się do „inicjatywy prywatnej” i wierzył, że ona Polskę rozbuduje. Tymczasem ta „inicjatywa” — to 80% kapitałów żydowskich, bawiących się albo w spekulacje walutowe, albo w finansowanie rozbudowy Palestyny kosztem do 200 milionów złotych rocznie.

Jesteśmy z roku na rok biedniejsi. Co czwarty Polak jest wogóle gospodarczo zły. Nic nie wytwarza, nic nie spożywa. Tej odrobiny ziemniaków, jaką się utrzymuje przy życiu, niczem się nie różniącym od życia chińskiego kulisa — liczyć nie warto. Oto, do czego nas doprowadził liberalizm, wzorowany na warunkach, jakie istniały przed wojną, a jakie nie istnieją i istnieć napewno nigdy już nie będą — przynajmniej nie w Polsce!

Więc co? Czy trzeba wobec tego rzucić się w ramiona etatyzmu? Nic podobnego. Nie jest potrzebne, aby państwo fabrykowało sok malinowy, bo to zawsze jakiś żydek potrafi, ale trzeba i jest warunkiem naszego istnienia, aby

państwo zaczęło budować szosy, kanały, koleje, prowadziło racjonalny program dobrojenia, budowało szkoły, szpitale i tysiące innych rzeczy, których potrzebujemy bardziej niż ryba wody.

Tymczasem tak było, i tak jest, że rząd nasz wyznaje liberalizm, czekając, aż prywatna inicjatywa zacznie stawiać mosty na szosach i jednocześnie wzięci swe fundusze w przedsięwzięciach, najzupełniej zły. A cała masa znów oponentów, widząc wytwórnię soku malinowego, woła: Precz z etatyzmem! — i boi się

Dekret o organizacji najwyższych władz wojskowych...

(Ciąg dalszy.)

Generalny inspektor sił zbrojnych.

Generalny inspektor jest: „generalnie przewidzianym na naczelnego wodza”. Do zakresu jego prac należy nadawanie właściwego kierunku prac nad obroną państwa i przygotowaniem sił zbrojnych. W szczególności do generalnego inspektora należy stawianie rządowi postulatów w dziedzinie obrony państwa, przygotowanie planów operacyjnych i mobilizacyjnych, „dawanie dyrektyw ministrowi spraw wojskowych”, kontrola w dziedzinie wyszkolenia i przygotowanie sił zbrojnych, stawianie ministrowi spraw wojskowych „wiązących postulatów” co do obsady stanowisk inspektorów armji, generalów do prac, szefa sztabu, generałów inspekcjonujących, tudzież dowódców od dowódcy pułku wzwyż. Organami pracy generalnego inspektora są: generalny inspektorat i sztab główny.

Minister spraw wojskowych.

Minister spraw wojskowych dowodzi bezpośrednio siłami zbrojnymi w czasie pokoju, przygotowuje je do zadań wojennych, kieruje ich administracją i sprawami personalnymi oraz reprezentuje w rządzie sprawy obrony państwa, referując wedle dyrektyw generalnego inspektora jego wnioski. W sprawie nominacji, nieobjętych poprzednio stre-

szczonymi przepisami, minister spraw wojskowych decyduje we własnym zakresie.

Komitet obrony Rzeczypospolitej.

Dalej ustanowiono komitet obrony Rzeczypospolitej mający rozpatrywać zagadnienia obrony państwa i ustalać w tej dziedzinie wytyczne dla rządu oraz skoordynować prace, przygotowujące obronę państwa. Komitet ten działa pod przewodnictwem Prezydenta R. P. i składa się z premiera i ministrów spraw wewnętrznych, zagranicznych, wojskowych, skarbu, przemysłu i handlu, także z członków nie mających prawa głosu: szefa sztabu i jego zastępcy oraz szefa administracji armji.

Prezydent R. P. może powołać w skład komitetu innych ministrów oraz

inne osoby według swego uznania. Sekretarjat komitetu pracuje pod kierunkiem szefa sztabu głównego przy generalnym inspektoracie. Na żądanie generalnego inspektora odpowiedni dyrektorzy departamentów współpracują z sekretarzem komitetu obrony Rzeczypospolitej, co ma zapewnić koordynację prac poszczególnych resortów w duchu zgodnym z potrzebami obrony państwa.

Dekret wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, tracą zaś moc obowiązującą poprzednie rozporządzenia i dekrety o sprawowaniu dowództwa nad siłami zbrojnymi w czasie pokoju i o stworzeniu komitetu obrony państwa, wydane w 1926 roku.

Jak widać z poszczególnych przepisów

ministerstwo spraw wojskowych jest podane zwierzchnictwu generalnego inspektora sił zbrojnych.

W tym kierunku obecna organizacja władz idzie dalej niż przepisy wydane w roku 1926.

Haile Selassie ma jeszcze ciągle zaufanie do Ligi Narodów...

Jerozolima, 14. 5. (PAT). Cesarz Heile Selassie udzielił wywiadu przedstawicielowi Reutersa, zapowiadając, iż uda się do Genewy przed przyszłą sesją Rady Ligi Narodów. Później cesarz zamierza wyjechać do Londynu.

Czyniąc aluzję do wyjazdu delegacji włoskiej z Genewy, Heile Selassie powiedział: w stanowisku Włoch widzę wyraz niezadowolenia Rzymu wobec odmowy Rady Ligi uznania utraty niepodległości przez Abisynję. Gdyby Rada Ligi wypowiedziała się na korzyść tezy włoskiej, równałoby się to wyrzuceniu się paktu Ligi i byłoby zachętą do wszelkich nowych zakusów przeciwko małym narodom.

Wyraziwszy wdzięczność za gościnność, jakiej doznaje ze strony władz brytyjskich w Palestynie, Heile Selassie zapewnił, iż jest zdecydowany bronić do końca sprawy Abisynji i pracować w drodze pokojowej nad uwolnieniem swego kraju z pod panowania wojskowego najeźdźców.

Oczy nasze — powiedział Heile Selassie — są stale zwrócone ku Genewie. Pomimo ostatnich wydarzeń, mamy ciągle zaufanie do Ligi Narodów, dążąc do przywrócenia całkowitej i opartej na tradycjach niepodległości Abisynji. (Czy negus się aby nie zawiedzie w swem zaufaniu?...)

Mussolini jeszcze wniosków nie wyciągnął.

Rzym, 14. 5. (PAT). Koła półoficjalne, komentując wyjazd brona Aloisiego z Genewy, oświadczają, że na wyciągnięcie ostatecznych wniosków politycznych z tego faktu jest jeszcze za wcześnie. Decyzje, jakie powzięcie rząd włoski nie są znane. W każdym bądź razie stanowisko Ligi Narodów, będące obecnie w całkowitej sprzeczności z włoskim punktem widzenia, zmusiło Włochy do przerwania współpracy z Ligą Narodów.

W Harrarze — spokój.

Paryż, 14. 5. (PAT). Havas donosi z Harraru: Po okropnych scenach rabunków przed wkroczeniem wojsk włoskich obecnie w Harrarze szybko powraca spokój. Bandytów wyparto ze wzgórz, otaczających miasto. Gubernator Harraru rozesał emisariuszy z zawiadomieniem, że żołnierze abisynscy, którzy złożyli broń, będą natychmiast odesłani do swoich ognisk domowych.

Jakiś rząd istnieje w górach Abisynji.

Londyn, 14. 5. (PAT). Reuter donosi z Chartumu: Wówczas, gdy Włosi utrwalają swe pozycje w Addis Ababie i w innych ośrodkach Abisynji, rząd abisynjski rzekomo funkcjonuje w górzystej okolicy zachodniej Abisynji. Według informacji, otrzymanych od konsula brytyjskiego w Gor, panuje tam zupełny spokój. Władze wzmocniły oddziały policji, patrolujące na drogach, na których zatrzymywane są grupy uzbrojonych dezertorów.

232 uczniów zatrutych ciastkami.

Tokio, (PAT). W jednej ze szkół w Hamamatsu po spożyciu ciastek zmarło z objawami zatrucia 42 uczniów. 190 jest ciężko chorych. Władze policyjne i sądowe prowadzą dochodzenia, przypuszczając, iż ciastka były umyślnie zatrute.

Francja jest przygnębiona wyjazdem delegacji włoskiej i obawia się „Anschlussu”.

Paryż, 14. 5. (PAT). Wyniki obrad i konferencji genewskich, wywarły w Paryżu przygnębiające wrażenie. Cała prasa niemal jednomyślnie daje wyraz obawom, aby Włochy nie opuściły ostatecznie Ligi Narodów.

Dziennik „Oeuvre” w korespondencji genewskiej wyraża obawy, że wyjście Włoch z Ligi Narodów mogłoby się stać poważnym niebezpieczeństwem dla Austrii. Dziennik twierdzi, że Anglia w tej chwili zajmuje stanowisko coraz bardziej niejasne w sprawie austriackiej, tak jak gdyby na przekór Mussolinemu miała tendencję do zgody na anchluss.

Korespondentka „Oeuvre” z Genewy podaje jednak równocześnie drugą, całkowicie odmienną, wersję tego niebezpieczeństwa dla Austrii, wyrażając podejrzenie, że

między Włochami i Niemcami dochodzi do cichego porozumienia.

Dowodem tego ma być fakt, że Włochy zapłaciły za ostatnie dostawy z Niemiec swojemu udziałowi w przedsiębiorstwach austriackich, oddając w ręce Niemiec 2/3 akcji posiadanych w przemyśle austriackim.

Krwawe walki uliczne w Salonikach.

Na tle strajku robotników kolejowych i w fabrykach tytoniowych w Salonikach doszło do krwawych walk ulicznych, w czasie których przeciw 20 tysiącom strajkujących wystąpić musiało wojsko z samochodami pancernymi i karabinami maszynowymi. W rezultacie walk, które poruszyły całą Grecję, jest 12 osób zabitych, 15 ciężko i około 50 lekko rannych. Na zdjęciu policja konna rozpedza demonstrantów na ulicy.

każdej akcji rządu, która przez rozluźnienie liberalnych zasad polityki walutowej, dałaby rządowi środki na spełnienie zadań, od których zależy wprost nasza przyszłość jako państwa niepodległego.

Program więc jest prosty: Nie płacić zagranicy. Zatknąć wszystkie dziury odpływu gotówki. Rozluźnić politykę kredytową i zacząć budować szosy, mosty,

koleje, szpitale, szkoły, tanki, bombowce i to wszystko, bez czego nas czeka głąda.

Ponadto trzeba to wszystko robić z planem i dlatego planowa gospodarka stała się koniecznością. Natomiast etatystyczne wytwórnie klódek, soku malinowego, czy okuc meblowych muszą przejść do niestawnej przeszłości.

St. Strąbski.

List z Londynu.

Angielska ciekawość.

(Od własnego korespondenta „Dziennika Bydgoskiego“.)

Londyn, w maju.
Kwestjonariusz angielski, który ambasador W. Brytanji w Londynie, Sir Eric Philips wręczył kanclerzowi, jest pośrednią odpowiedzią na memorandum niemieckie z dnia 31 marca 1936. Niemcy wystąpiły z własnym planem pokoju, któryby miał obowiązywać 25 lat, proponując w dalszym ciągu zawarcie szeregu dwustronnych paktów o nieagresji ze swemi sąsiadami na wschodzie. Ponadto na Zachodzie obowiązywałby wielki układ gwarancyjny, będący rodzajem paktu wzajemnej pomocy lotniczej.

Propozycje niemieckie spotkały się z bardzo ostrą krytyką we Francji i Belgji. Rząd Trzeciej Republiki wychodził z założenia, że nie można podejmować rozmów z Berlinem tak długo, dopóki Trzecia Rzesza nie udzieli formalnej chociażby satysfakcji za podarcie układów międzynarodowych. W Paryżu oficjalnie nie podjęto żadnej dyskusji w sprawie propozycji niemieckich z 31 marca br., uważając je za niewystarczające. To samo stanowisko zajęła Belgja. Z Berlinem kontynuował rozmowy jedynie Londyn.

Fakt ten stanowił bezwzględnie wielki sukces dyplomacji na Wilhelmstrasse, a wogóle p. majora Ribbentropa, posła kanclerza do specjalnych poruczeń w szczególności. Wstęp do noty angielskiej potwierdza nadzieje Niemiec, jakie żywiono w Berlinie po zamachu z 7 marca 1936. Anglja ogranicza się do bardzo zresztą delikatnego wyrzutu, że „rząd niemiecki nie uważał za stosowne przyczynić się w wydatniejszy sposób do przywrócenia zaufania, tak potrzebnego w rozmowach, które nawiązały się między dwoma rządami“. Trudno doprawdy uprzejmiej wyrazić myśl, że w Berlinie przeszli do porządku i nad postanowieniami Traktatu i nad dobrowolnie przyjętymi zobowiązaniami, nie robiąc sobie przytem nic a nic, ani z protestów mocarstw zachodnich, ani z opinji Ligi Narodów. Nie dziwnego, że w Berlinie interpretują bardzo korzystnie ten główny ustęp noty angielskiej.

— **Nietylko** — mogą powiedzieć nad Sprewą — **nie występują w Londynie przeciwko zniszczeniu Locarna i zaję-**

ciu Nadrenji — ale jeszcze otwiera się szerokie wrota do dyskusji nad planem kanclerza.

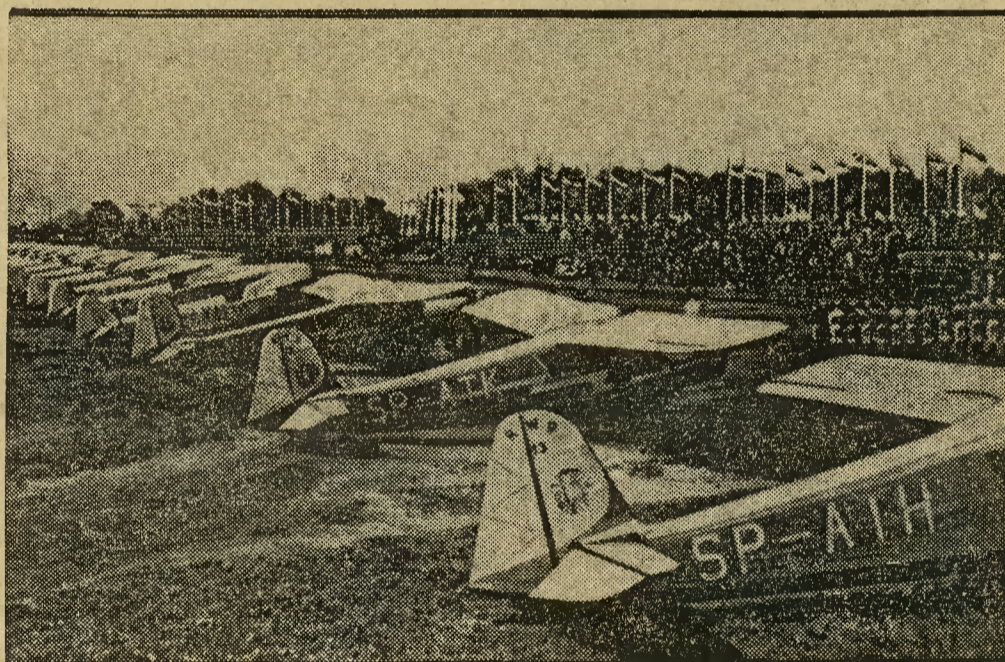
To jest najważniejsze. I w świetle początkowych zdań noty angielskiej błędna zdania, mogące być do pewnego stopnia, dosyć kłopotliwym problemem dla Trzeciej Rzeszy. Należy tu w pierwszym rzędzie stwierdzenie braku zaufania do wszystkich zobowiązań, układów i paktów, które przyjął, podpisał i gwarantował Berlin. Kwestję tą wysuwają w Londynie w sposób bardzo jasny i prosty:

— **Pierwszym punktem** — czytamy — **któryby chciał wyświetlić rząd brytyjski, jest kwestja, czy rząd niemiecki uważa, że znajduje się obecnie w możności zawierania jakichkolwiek poważnych traktatów... Jest bowiem całkowitem zrozumiem, że podjęcie rokowań na jakiegokolwiek tematy będzie całkowicie bezprzedmiotowe, jeżeli pod pretekstem, że dany układ nie odpowiada no-**

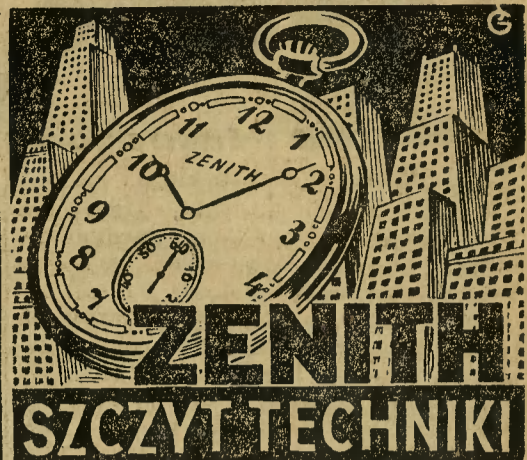
wym warunkom lub też nowej epoce — rząd niemiecki uzna w dogodnej dla siebie chwili, że te traktaty lub pakt nie posiadają dla niego mocy obowiązującej...

Jest to wyraźne i oficjalne stwierdzenie tego braku zaufania do Niemiec, które zaznacza się w całej Europie. Plan Hitlera z dnia 31 marca 1936 może posiadać pewne zalety, może nawet stanowić podstawę do rozmów o organizacji pokoju w Europie. Ale kanclerz jeszcze w lutym 1936 przysięgał szanować „dobrowolnie przyjęte przez Niemcy układy“, a nazajutrz po plebiscycie w Zagłębiu Saary stwierdzał uroczystie, że „ostatni punkt niezgody między Francją a Niemcami został usunięty“, że „pomiędzy Paryżem a Berlinem niema kwestji spornych“. Na tydzień przed okupacją Nadrenji zapewniała prasa nazistowska, iż „oświadczenie kanclerza w sprawie ukształtowania się stosunków na Zachodzie, jest wiążącym

Podoficerowie — lotnictwu polskiemu.

Trzydzieścioro samolotów RWD, ufundowanych przez korpus podoficerski W. P., stoi na lotnisku mokotowskim w Warszawie w czasie uroczystości oddania ich armji.

dla Niemiec“. A prócz zniszczenia Locarna tyle było precedensów nieposzanowania traktatów przez rządy berlińskie — że te zastrzeżenia brytyjskie są aż nadto uzasadnione.

Dalsze pytania pod adresem berlińskim są niemniej charakterystyczne. Nota brytyjska zwraca uwagę, iż memorandum niemieckie z dnia 31 marca 1936 podkreśla ze szczególnym naciskiem, że „rząd nazistowski reprezentuje nietylko Rzeszę, ale cały naród niemiecki“, że „polityka niemiecka będzie broniła interesów narodu niemieckiego we wszystkich okolicznościach“, że „będzie dążyła do zachowania jego wolności, jego niezależności i jednocześnie jego całkowitego równouprawnienia“. Zdania dość zagadkowe. Mogą nasuwać się przypuszczenia, iż nad Sprewą chciano przemycić myśl, że zakres działalności rządu niemieckiego nie ogranicza się tylko do właściwych granic Rzeszy, ale obejmuje również wszystkie sprawy związane z narodowością niemiecką, bez względu na jakim ona występuje terenie. Sprawa ta jest nadzwyczaj ważna dla krajów, gdzie istnieją mniejszości niemieckie — a więc dla Czechosłowacji oraz Polski. Stąd więc pytanie, które kwestjonariusz angielski precyzuje w następujący sposób:

— **Jest dla nas sprawą pierwszorzędnej wagi, aby uzyskać jasną odpowiedź, czy Niemcy uznają i czy zobowiązują się uszanować obecny statut polityczny i terytorjalny Europy?**

Kwestja ważna — szkoda tylko, że w Londynie uchylono furtkę po pokojowej rewizji tego statutu, mówiąc o „możliwościach dobrowolnych pertraktacji i dojścia do skutku ewentualnych układów“. Jakokolwiek próba rewizji granic w Europie jest jednoznaczna z Ciąg dalszy na stronie 7-ej.

Gdy wrócił...

Powieść Arno Aleksandra

20)

Adaptacja autoryzowana
Eugenjusza Bałuckiego.

(Ciąg dalszy).

— Tego też tam musiałeś się nauczyć — powiedziała przeciągle: — Dawniej nigdy nie całowałeś mnie w rękę...

Nic nie odpowiedział.

Milcząc, nalał jej kawy, włożył cukru, zamieszał i podał.

Czy mu się zdawało, czy naprawdę obserwowała go z osobliwą uwagą?

— Pomylił się widocznie, bo w następnym momencie zaczęła rozmawiać wesoło o wydarzeniach dzisiejszego wieczora.

Nagle skrzypnęły drzwi.

Dalecki drgnął.

Prędko odwrócił głowę i roześmiał się mimowoli: na progu stał wuj Maniecki i mrugając powiekami, patrzył ze zdumieniem na siedzących przy stole.

Był w starym szlafroku, narzuconym na koszulę nocną; rzadkie włosy, starannie ułożone na dzień w nieskazitelny przedział, sterczały na wszystkie strony.

— Co widzisz? — zawołał, przecierając oczy: — I co czujesz?... Kawa! Czarna kawa!

— Chodź wujku, napij się z nami! — zaśmiała się Marysia.

Staruszek nie kazał się prosić dwa razy.

Podreptał do kuchni, przyniósł sobie filiżankę, nalał i usiadł.

— Jakoś nie spało mi się dobrze tej nocy, Guciu — powiedział takim tonem, jakby zawinił: — Widzisz, muszę cię przeprosić... muszę się przyznać...

W tem zakłopotaniu wyglądał jeszcze zabawniej i Dalecki nie mógł się powstrzymać od śmiechu:

— No, no! A cóż to nasz wujek przeszkrobał?... Wybrałeś doskonały moment, wujku, bo oboje jesteśmy w świetnym i bardzo pokojowym usposobieniu!

Maniecki podrapał się w głowę:

— Widzisz, kochany Guciu... — zaczęła, jakając się: — Był tu jakiś pan... pytał się o ciebie... Ale... wiesz, męczę się już parę godzin... i, ani rusz, nie mogę sobie przypomnieć nazwiska...

— Straszne nieszczęście: — powiedział rozbawiony Dalecki i pomyślał: — Gdyby poczełwina wiedział, jak mało mnie to obchodzi!

I rzeczywiście — co mogło mu powiedzieć jakieś nazwisko? Tem bardziej człowieka, którego staruszek nie znał.

Niebezpieczni byli tylko ci, których Maniecki znał.

— A myśmy hulali — zaczęła opowiadać Marysia: — Było cudnie!

— Witold Dalecki! — krzyknął nagle Maniecki i spojrzał z miną triumfatora.

Dalecki zdrętwiał.

— Witold Dalecki? — powtórzył z trudem, język mu się plątał i odmawiał posłuszeństwa.

Czuł, że takie zachowanie się może go zdradzić każdej chwili, ale już nie miał sił panować nad sobą.

— Właśnie! — zawołał staruszek, promieniejąc z radości: — Tak się nazywał pan, który chciał się widzieć z tobą!... Patrzcie państwo, tyle czasu męczyłem się napróżno i raptem ni stąd, ni zowąd!... Widzisz, Guciu, gdybyś nie kpił ze staroego, na pewno nie przypominałbym sobie!

Dalecki nie spuszczał wzroku z Manieckiego:

— Jak... jak on... wyglądał?

— Jak? — Staruszek uniósł brwi i wzruszył ramionami: — Bo ja wiem?!... Małe czarne wąsy, w okularach, dużego wzrostu. Poza tem nic szczególnego nie zauważyłem... Ach, tak! Głos mi się wydał dziwnie znajomy. Pomyślałem sobie, że już go gdzieś słyszałem. Ale mogłem się pomylić...

— A to jest naprawdę dziwne! — przerwała mu raptem Marysia. — Słuchaj, Guciu, przecież ten pan, który dziś przystąpił do naszego stolika w cukierni myślał, że ty jesteś Dalecki.

Dalecki z powątpiewaniem pokręcił głową:

— Tak?... Nie przypominam sobie.

— Ależ na pewno, Guciu! — twierdziła Marysia: — Teraz, gdy wuj powiedział, to i ja sobie przypomniałam.

— Czego chciał? — zwrócił się Dalecki do staruszka: — Co mówił? Może co zostawił?

— Nic, zupełnie nic! Chciał się widzieć z tobą, a gdy powiedziałem, że ciebie niema w domu, wymienił nazwisko i poszedł sobie. Nic nie zostawił.

Myszę, że któregoś dnia znów przyjdzie.

Dalecki robił wielkie wysiłki, by jako tako podtrzymać rozmowę i ledwo się doczekał końca.

Potem długo i niespokojnie spacerował po swoim pokoju.

Ten drugi dał znak życia, prawdopodobnie wkrótce znów przyjdzie.

Co z tego wszystkiego wyniknie?

ROZDZIAŁ IV.

Dalecki zbudził się punktualnie o szóstej.

Z przyzwyczajenia nabytego w ciągu czterech długich lat.

Otworzył oczy, gotów był zerwać się bez chwili zwłoki i z dokładnością automatu wykonać szereg najprostszych czynności, rozpoczynających każdy dzień: wstać, umyć się, ubrać, złożyć pościel i sprzątnąć cełę.

Nagle uprzytomnił sobie, że to wszystko już minęło.

Mógł leżeć w łóżku, jak długo chciał — nikt nie zajrzy przez „Judasza“, nikt tu nie wejdzie i nie zbeszta za zaniebanie obowiązków.

Był wolny, był panem samego siebie!

W pokoju było prawie całkiem ciemno. Jedyne po bokach ciemnej rolety, zasłaniającej okno, szarzały dwa wąskie paski.

Dalecki leżał z szeroko rozwartymi oczami. Już się oswoił z mrokiem, mógł rozróżnić pojedyncze przedmioty, ale widział przed sobą jedynie jasnowłosą główkę kobiecą.

Czy był wolny, czy był naprawdę panem siebie?

(Ciąg dalszy nastąpi)

Otwarcie Wystawy Prasowej w Watykanie.

(Od własnego sprawozdawcy „Dziennika Bydgoskiego“)

Miasto Watykańskie, 12 maja.

W dniu swoich imienin, Ojciec św. w otoczeniu wszystkich kardynałów kurjalnych oraz kardynała prymasa Węgier Serediego, udał się do sali reprezentacyjnej pawilonów wystawowych celem dokonania aktu otwarcia Światowej Wystawy Prasy Katolickiej. W przejściu na teren Wystawy w Muzeum Watykańskim oczekiwał Papieża korpus dyplomatyczny, Wielki Mistrz Maltański, gubernator Miasta Watykańskiego, dwór papieski, wyżsi dostojnicy kościelni rzymscy oraz prezesi i przedstawiciele wszystkich komitetów narodowych.

Sala reprezentacyjna Wystawy, udekorowana arrasami, wyobrażającymi Adorację Królów i Zmartwychwstanie, przedstawia wygląd wspaniały. Z szerokiego okna naprzeciw tronu papieskiego rozciąga się widok na słynną muszlę, którą Bramante uwieńczył piękny budynek Belwederu.

Gdy Papież zasiadł na tronie, otoczony świetnym orszakiem prałatów, dostojników kościelnych i swego dworu, zabrał głos hrabia Dalla Torre, przewodniczący komitetu wystawowego.

Światowa Wystawa Prasy Katolickiej — mówił — jest świadectwem oddania prasy katolickiej Namiestnikowi Chrystusowemu pod hasłem krucjaty. Na wezwanie komitetu odpowiedzieli wszyscy, nawet ci, którym warunki nie pozwoliły zjawić się osobiście. W ich stronę obecni skierowują swe myśli i życzenia braterskie. Sam Ojciec św. pragnął, by Wystawa, mająca uświetnić 75-lecie „Osservatore Romano“, odbyła się w siedzibie „ojca chrześcijaństwa“ i w jego bezpośredniej bliskości. Zaprojektował Wystawę architekt Giovanni Ponti i koncepcję swą ujął w formie krzyża, który ramionami obejmuje jak ojciec swe dzieci, gdy pień główny rozkwita apostołstwem życia zakonnego, Akcji Katolickiej i Misji. Ten wyraz hołdu dla Ojca św. godnym jest mocnej wiary, z którą dokonano dzieła mimo niepewności, trudności i złych okoliczności czasów obecnych, wiary mocnej i silnej w Boga, w której pokładano ufność i która zatriumfowała.

Komitet ma nadzieję, że Wystawa da prasie korzyści zarówno zawodowe i techniczne, jak i moralne przez to, że katolicy coraz lepiej rozumieć będą, iż dla skutecznej obrony sprawy dobrej trzeba uzbroić się w prawdę. Komitet sądzi, że dzisiejsze pokojowe wielkie zebranie się u boku wspólnego Ojca, może być jednocześnie pięknym przykładem obywatelskiego pokoju i braterstwa i, odpowiadając najszczytniejszym dążeniom Namiestnika Chrystusowego, może stać się wróżbą

PACYFIKACJI NARODÓW.

Wszystkim współpracownikom Wystawy, kongregacjom i zakonem religijnym, władzom świeckim wszystkich krajów, zarządowi technicznemu Miasta Watykańskiego, drogą będzie świadomość, że Papież z dnia na dzień śle dził pracę na Wystawie, wciąż zachęcał i służył radami z prawdziwie oj-

Znaczek wysp Galapagos.

Wyspy Galapagos wydały ten oto znaczek, który najlepiej objaśnia ich położenie geograficzne.

cowską przychylnością i życzliwością, obecnie zaś dopełnia swego zainteresowania udzieleniem błogosławieństwa dokonaniem dzieła. Niechaj to błogosławieństwo ogarnie wszystkie dzienniki, wszystkich dziennikarzy świata, którzy w tej chwili, zajęci swą pracą codzienną, oczekują wieści o niem z synowskim pragnieniem przekazania jego dobroczynnego echa całej wielkiej rodzinie katolickiej.

Na adres holdowniczy hr. Dalla Torre, Ojciec św. odpowiedział przemówieniem, które podamy oddzielnie.

Dział polski na Światowej Wystawie Prasy Katolickiej.

Na zaproszenie hr. Dalla Torre zwieźdździ Światową Wystawę Prasy Katolickiej przedstawiciele prasy włoskiej i korespondenci pism zagranicznych. Wy-

stawa wzbudziła w zwiedzających podziw, zarówno ze względu na przepiękny wygląd, jak i szczęśliwe jej rozplanowanie oraz umiejętne wykorzystanie motywów estetycznych i artystycznych.

Salę 27-mą zarezerwowaną dla Polaków oglądano ze szczególną uwagą i podziwem. Wzrok wszystkich pociągał zwłaszcza wielki obraz pendzla prof. Rosena, twórcy malowideł w kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej w pałacu papieskim w Castelgandolfo. „Polską matkę świętą, tarczę chrześcijan“ symbolizuje Wawel malowany złotem, po bokach którego umieszczono postacie wielkich Polaków: św. Jana Kantego, Jana Kochanowskiego, kardynała Ledóchowskiego, św. Józefa, św. Stanisława Kostki, ks. Skorupki, króla Sobieskiego i Marszałka Piłsudskiego.

Na pięknym brokacie rozpina skrzy-

Młody król Egiptu w swojej stolicy.

Młody król Egiptu Farouk wrócił z Anglii do kraju i — jak widzimy na zdjęciu — przejeżdża wśród owacj przez ulice Kaira.

Rocznica zgonu Marszałka Piłsudskiego w Niemczech.

Berlin. (PAT) W pierwszą rocznicę zgonu Wodza narodu Polacy w Niemczech zjednoczyli się z rodakami w uroczystym, pełnym skupienia hołdzie. W miastach z liczną kolonią polską odprawione zostały nabożeństwa żałobne, wieczorem zaś na sygnał, podany z rozgłośni warszawskiej, oddano Marszałkowi Piłsudskiemu hołd minutą milczenia.

W Berlinie na nabożeństwie żałobnym w kościele św. Elżbiety byli obecni urzędnicy ambasady i konsulatu z ambasadorem R. P. Lipskim na czele oraz cała kolonia polska. Na zakończenie mszy św. wykonano na organach hymn narodowy. Akademia żałobna ku czci Marszałka Piłsudskiego odbędzie się w Berlinie w najbliższą niedzielę 17 bm. w Domu Polskim.

Prasa polska w Niemczech poświęca pierwszej rocznicy zgonu Marszałka Piłsudskiego liczne, pełne wzruszenia artykuły oraz zamieszcza szereg fotografii dla upamiętnienia faktu, że Polacy w Niemczech wzięli żywy udział w hołdzie, jaki naród polski złożył Józefowi Piłsudskiemu przed rokiem w czasie pogrzebu. Związek Polaków w Niemczech postanowił nadać wszystkim sztandarom, które brały udział w uroczystościach żałobnych w Warszawie i Krakowie, specjalne odznaczenia.

Silny oddźwięk rocznica śmierci znalazła również w prasie niemieckiej, która podaje b. obszernie sprawozdania swoich korespondentów warszawskich oraz specjalnych sprawozdawców z Wilna. Dzienniki niemieckie też po-

święcają postaci Marszałka Piłsudskiego liczne wzmianki historyczne. Podkreślana jest ze zrozumieniem i sympatią jako piękna manifestacja miłości synowskiej wola Marszałka, aby serce jego złożono u stóp matki.

„Voelkischer Beobachter“ podaje podobiznę Marszałka Piłsudskiego i pisze: Udział narodu niemieckiego zarówno w żałobie po zgonie Marszałka, jak i w pierwszej rocznicy żałoby, wypływa z szacunku dla wielkości historycznej tej postaci.

Nie są dokładnie szczęśliwi...

Rzym, 14. 5. (PAT) Znaczenie polityczne faktu opuszczenia Genewy przez barona Aloisi nie da się w chwili obecnej sprecyzować. Zwracają tu uwagę, że pan Walde Mariam, który dla rządu włoskiego jest osobą prywatną nie tylko został zaproszony do stołu obrad, ale wygłosił mowę niesłychanie gwałtowną, która nie wywołała żadnej reakcji ze strony Ligi Narodów. Wobec wyjazdu barona Aloisi z Genewy, delegacja włoska nie brała udziału w obradach państw lokarneskich (III).

Bydgoszczanka usiłowała w Gnieźnie po raz drugi popełnić samobójstwo.

Gniezno, 14. 5. W ub. wtorek nad ranem usiłowała popełnić na cmentarzu w Dziekanie samobójstwo przez powieszenie się w okolicy grobu swojego męża niejaka Eryka Raniszewska z Bydgoszczy. Pella nie wytrzymała ciężaru i to jedynie uratowało ją od niechybnej śmierci. Niedoszła samobójczyni w stanie nieprzytomnym przewieziono do szpitala miejskiego. Niebezpieczeń-

dła wielki Orzeł Biały i świecił napis: Polonia antemurale christianitatis. (Polska przedmurzem chrześcijaństwa). Z boku umieszczono kartę geograficzną narodu polskiego z danymi statystycznymi. Inna mapa ilustruje synoptycznie organizację prasy katolickiej w Polsce. Tu uwzględniona jest również Katolicka Agencja Prasy, która zresztą posiada własne stoisko obficie założone egzemplarzami wydawnictw, fotografiami, ilustracjami, widokami itp., które uzupełnia przejrzysta mapa zasięgu służby informacyjnej KAP zarówno w kraju, jak i w całym świecie. Ciekawe jest zestawienie wszystkich katolickich dzienników i wydawnictw periodycznych w Polsce z podaniem nakładu i stosunku jego do obsługiwanej ludności.

Wielce interesującym jest również stoisko zajęte na środku sali przez „Przewodnik Katolicki“ z Poznania. Specjalna mapa pokazuje rozpowszechnienie tego tygodnika nawet w tak odległych krajach jak Nowa Zelandja i Australia.

Wnętrze sali polskiej projektował architekt inżynier Włodzisław Padlewski. Przy urządzaniu jej z inż. Padlewskim współdziałali prof. Maciej Lorez i jego syn.

Zwiedzający wystawę szczerze gratulowali im świetnych wyników.

„Batorego“ oczekują w Nowym Jorku.

Pod patronatem ambasady R. P. powstał komitet powitania s/m. „Batorego“. Na czele komitetu stanął Newton Baker, sekretarz departamentu wojny przy prezydencie Wilsonie. Prezesem honorową objął płk. House, wiceprezesami są: cenzor Związku Narodowego Polskiego Świetlik i prof. Mac Cracken, rektor Vassar-College. Do komitetu należy około 50 przedstawicieli wszystkich sfer społeczeństwa amerykańskiego i wychodźstwa polskiego.

Abisyńczycy oklaskują wojska włoskie.

Addis Abeba, 13. 5. (PAT) Wicekról abisyński marszałek Badoglio dokonał przeglądu 30 tysięcy wojsk okupacyjnych. Jak podaje agencja Stefani, rewji przyglądała się kolonia europejska i tłumy tubylców, oklaskując marszałka i żołnierzy włoskich.

Kłeska chrabąszczy w Niemczech.

Berlin, 13. 5. (PAT) W Niemczech południowo-zachodnich daje się coraz bardziej we znaki kłeska chrabąszczy. Ołbrzymie ich chmury liczące wiele milionów sztuk opadają na sady, niszcząc doszczętnie liście i kwiaty. Wielkie ilości chrabąszczy spadające na drogi, uniemożliwiają w niektórych okolicach nawet komunikację kołową. Szczególniej dotkniętej kłeską gminie Winkel władze pośpieszyły z pomocą i ogłosiły teren jako zagrożony, wymagający specjalnej akcji ratunkowej.

Odbudowa pałacu negusa.

Addis-Abeba, 12. 5. (PAT) Gubernator Bottai zarządził podjęcie prac nad odbudową pałacu cesarskiego w Addis-Abebie, który będzie siedzibą marszałka Badoglio, jako wicekróla Abisynji. Grupa dziennikarzy, która zwiedziła pałac stwierdziła, że umeblowanie zostało bądź zabrane bądź zniszczone.

U LEKARZA.

— Panie doktorze, mój mąż przechodzi jakąś poważną chorobę. Ja mogę mówić z nim całą godzinę, a on się nie odzywa.

— To nie jest choroba — to niezwykley dar.

stwo życia jej nie zagraża. Raniszewska usiłowała przed kilku miesiącami pozabawić się życia przez utonięcie w jeziorze Jelonek. Wówczas przechodnie wyciągnęli ją z nurtu jeziora. Przyczyną targnięcia się na życie jest śmierć jej męża, który życie swoje zakończył jako pacjent Zakładu Psychiatrycznego w Dziekanie. Bezgraniczna miłość kobiety do męża sięga aż poza grób. (ap).

ROZKŁAD JAZDY KOLEJOWEJ

Odjazd z Bydgoszczy:

Ważny od 15 maja 1936 r.

Toruń-Warszawa	2 ⁴³	6 ⁵⁰ ₁ do Torunia	8 ⁰⁵ do Torunia	10 ⁰¹	13 ⁴¹ ₂	14 ⁰⁵	15 ³⁵ do Torunia	17 ⁴⁷	18 ²⁴	19 ³⁷ do Torunia	21 ³⁰ do Torunia	22 ⁵⁰
Tczew-Gdańsk-Gdynia	3 ⁴⁵ ₃	3 ⁵⁵	5 ⁴⁰ do Laskowic	7 ⁴³	12 ²²	13 ⁰³ ₃	13 ³⁵ do Laskowic	17 ¹⁷	19 ⁴¹	20 ¹⁰		
Kościerzyna-Gdynia	7 ⁵²	15 ²⁵										
Nakło-Piła	0 ⁰² do Nakła	4 ⁰⁵ do Nakła	6 ⁰² do Nakła	11 ⁰⁸ do Nakła	14 ⁴⁵ do Miasteczka	17 ⁴⁵	19 ⁴⁰					
Unistaw-Brodnica	4 ⁴⁵	7 ⁵⁷	9 ³⁸ do Fordonu	12 ²⁸ do Fordonu	13 ⁵⁰	16 ¹⁹	21 ⁵⁰					
Inowrocław-Poznań	1 ⁰⁰ ₆	3 ⁵⁰	6 ³²	11 ²⁵ ₇	13 ⁵⁵	18 ⁴⁰	22 ⁰³ do Inowrocław.	23 ²⁰				
Wągrowiec-Poznań	5 ⁰⁰ ₈	8 ³⁰ do Szubina	10 ⁴⁰	13 ³⁸ ₁	18 ²⁵							
Inowrocław-Karsznice-Herby Nowe	13 ⁵⁵											

Pociągi pośpieszne oznaczone są drukłem tłustym.

- UWAGI: 1. Kursuje tylko w dni robocze.
2. Pośpieszny Warszawa — Hel kursuje od 21. VI. do 2. IX.
3. Kursuje od 20. VI. do 1. IX.

4. Połączenie do Chojnic.
5. Kursuje w dni świąteczne.
6. Kursuje 21. VI. do 2. IX.
7. W Inowrocławiu poł. na pociąg pośp. do Poznania.

8. Kursuje w dni robocze, a w czasie od 1. VI. do 30. VIII. codziennie.
9. do Żnina w dni świąteczne od 1. VI. do 30. VIII.

Przyjazd do Bydgoszczy:

Warszawa-Toruń	3 ³⁵	7 ³⁵	10 ¹⁸ z Torunia	12 ¹⁴	12 ⁵⁵ ₁	14 ³⁸ z Torunia	16 ¹⁸ ₂	17 ⁰⁹	19 ²² z Torunia	19 ³³	22 ¹⁵	23 ⁵³ z Torunia
Gdynia-Gdańsk-Tczew	0 ⁵⁴ ₈	2 ²⁴	7 ³²	9 ⁵³	13 ³³ ₈	15 ¹⁸ z Laskowic	17 ³⁹	18 ¹⁶	21 ⁴⁵	21 ⁵⁸		
Gdynia-Kościerzyna	7 ⁴⁰	13 ⁴⁶										
Piła-Nakło	7 ²² ₃	12 ¹¹ ₃	14 ⁵¹ z Nakła	17 ¹² z Nakła	21 ⁰⁰ ₃							
Brodnica-Unistaw	7 ²⁵	9 ⁵⁶	10 ⁵⁴ z Fordonu	14 ⁵⁴ z Fordonu	17 ⁰¹	19 ⁰⁶	21 ²⁹					
Poznań-Inowrocław	3 ⁰⁰	3 ⁴⁰ ₁	7 ²⁷ z Inowrocławia	7 ³³	11 ⁰³	17 ¹¹ ₅	19 ⁰⁰	22 ⁴⁵				
Poznań-Wągrowiec	7 ¹⁹ ₆	11 ⁵¹	18 ¹¹ ₇	22 ⁴⁰								
Herby Nowe-Karsznice-Inowrocław	7 ²⁷											

Pociągi pośpieszne oznaczone są drukłem tłustym.

- UWAGI: 1. Kursuje od 20. VI. — 1. IX.
2. Kursuje w dni robocze.
3. Połączenie z Chojnic.
4. Kursuje w dni świąteczne.

5. Poznań-Inowrocław — poc. pośp.
6. Kursuje w dni robocze, a w czasie od 1. VI. do 30. VIII. na odcinku Szubin-Bydgoszcz codz.

7. Kursuje w dni robocze, a w czasie od 1. VI. do 30. VIII. codziennie.
8. Kursuje od 21. VI. do 2. IX.

DZIENNIK BYDGOSKI

Najpopularniejszy, niezależny organ Pomorza

Wąskotorowe Bydgoskie Koleje Powiatowe

Bydgoszcz — Smukała — Koronowo

810	1105	1230	1400	1600	1830	2100	2335	O	Bydgoszcz	P	707	734	852	1151	1510	1814	2044	2317
831	1125	1251	1422	1621	1851	2121	2356	O	Smukała	P	645	714	831	1110	1450	1754	2024	2257
913	1204	1329	1505	1659	1929	2159	2384	O	Koronowo	P	550	630	750	1030	1410	1715	1945	2215

1) kursuje w soboty 2) kursuje tylko w dni powszednie 3) kursuje tylko w niedzielę i święta. Pociągi bez znaków kursują codziennie

Bydgoszcz — Smukała — Smukała Dolna

900	1000	1230	1440	1520	1620	1730	O	Bydgoszcz	P	950	1156	1330	1610	1715	1925	2001	2140
920	1020	1250	1506	1543	1643	1750	O	Smukała	P	930	1135	1310	1550	1655	1902	1940	2121
—	1028	—	1515	—	—	1801	O	„ Dolna	P	—	1125	—	—	1645	1850	—	—

Kursują tylko w niedzielę i święta od 15 maja do 10 września 1936 r.

Bydgoszcz — Smukała — Wierzchucin

1025	1140	1300	1530	1935	2210	O	Bydgoszcz	P	755	747	747	918	1741	2140
1045	1159	1325	1550	1956	2231	O	Smukała	P	730	728	728	900	1722	2121
1206	1321	1515	1717	2125	2348	O	Wierzchucin	P	530	600	600	745	1555	2010

1) kursuje w niedzielę i święta. 2) kursuje w środy i soboty, oprócz świąt 3) kursuje w poniedziałki, wtorki i piątki.

DRUKARNIA BYDGOSKA

BYDGOSZCZ
Poznańska 12/14

wykonuje
wszelkie prace

drukarskie

gustownie
szybko
tanio.

DRUKARNIA BYDGOSKA

BYDGOSZCZ
Poznańska 12/14

wykonuje
wszelkie prace

introligatorskie

gustownie
szybko
tanio.

Tabela loterji

5-ty dzień ciagnienia 4-ej klasy 35-ej Loterji Państw.

I i II ciagnienie Główne wygrane

10.000 zł. nr.: 65637 86782
152919.
5.000 zł. nr.: 369 4818 81450
116871 129884 137924 175966.
2.000 zł. nr.: 17247 17686 23937
60614 71804 82252 83824 92264
93081 93786 105375 130089 137595
151718 166453.
1.000 zł. nr.: 3013 7712 8218
30881 31343 32277 39833 46570
49419 62915 65588 72946 100011
100241 104852 106154 117533
122274 130320 140036 140398
172511 174118 178778 180556
190101.

61113 252 377 80 93 457 595 615 851
410 62165 451 695 720 21. 80 847 48
6303 579 137 213 326 60 90 483 821
36 715 83 806 908 64280 554 543 933
991 65889 483 542 92 626 804 68036
57 191 548 768 85 882 915 67022 82
179 88 318 56 437 57 76 534 718 68211
403 500 86 674 810 906 10 14 69071
263 349 95 561 692 70027 85 91 482 609
96 709 22 67 89 71187 353 579 74 75
608 868 96 901 72097 119 341 56 438
89 550 641 843 55 918 50 73061 409 515
44 684 92 852 54 68 933 39 74111 233
619 897 76287 377 486 76113 52 76
81 217 515 703 38 831 77017 64 147
226 96 483 672 665 766 863 76 78243
74 457 660 712 79 81 828 87 905 79077
103 293 317 423 579 619 868
80001 171 80 302 44 467 553 83 778
S15 81055 148 77 82 214 477 764 828
958 82057 114 316 363 910 89 83036
78 243 399 480 547 611 701 823 84039
86 78 112 42 680 789 905 15 86377
95 521 705 86 86113 385 685 769 87192
44 278 593 647 69 768 893 97 944 62
58131 445 608 624 857 69 77 998 80008
230 71 77 425 624 91 706 13 30 72
863 985 90218 590 767 808 91040 239
276 840 92032 73 158 376 95 575 603
815 911 89 93106 90 811 18 42 597 662
C1 882 582 94065 289 90 477 91 619 742
998 95005 227 377 569 792 96019 839
127 80 209 472 87 92 97070 165 216
558 791 828 98110 57 202 52 486 716 52
88 824 35 99082 299 427 517 661.
100064 196 425 59 542 675 737 943
45 87 101173 86 213 369 92 679 938
102047 201 450 545 944 85 99 103051
60 128 84 91 405 682 826 36 104107
58 228 61 421 534 723 105051 536
639 700 67 867 943 106017 187 95
221 301 21 400 536 56 884 992 107065
78 123 36 314 553 737 879 108106
15 213 79 97196 598 723 64 69 81
825 914 80 109049 77 131 423 67 603
764 899 926 91 110096 267 370 564
111264 364 97 449 66 560 112220 584
649 829 948 63 113176 303 42 423
669 77 727 806 927 114038 48 67 225
429 75 514 39 682 902 49 115041 242
544 680 762 802 970 116027 45 326
482 543 50 61 924 117121 55 224 325
441 79 530 669 967 118007 46 65 128
284 88 322 74 740 53 843 957 79
119057 215 68 351 876.
120051 260 315 913 17 41 121015
164 213 308 97 471 68 506 20 620
772 86 923 58 122114 367 436 565 702
928 123194 379 88 447 93 679 761
124413 98 627 784 125488 627 798
801 126009 295 302 127138 206 735
905 128245 344 560 129067 221 302
441 77 130109 20 438 65 506 86 654
720 131042 87 162 233 337 59 582
614 760 925 132083 105 313 560 617
900 13 133074 261 516 89 873 134181
281 321 692 135093 169 213 423 77
705 972 136026 91 105 218 46 500
750 59 63 900 11 137084 126 358 91
579 731 979 138481 518 774 909 91
139023 159 216 94 537 604 748 79 999
140123 36 369 615 44 720 887 927
76 141022 184 268 87 666 773 97 810
57 944 142153 224 351 496 767 143062
77 198 216 31 29 840 77 958 144086
312 487 560 99 145013 133 88 201
397 439 53 500 44 631 78 146006 117
216 335 408 604 96 888 919 75 147077
78 193 215 366 530 50 618 99 788 99
893 927 14820 404 535 59 616 149001
59 85 273 96 476 624 968 71 150109
23 264 356 461 86 661 700 151174
354 420 569 83 781 918.
152053 161 250 866 514 78 96 709
37 92 962 72 97 153039 219 30 320
516 71 91 602 6 29 54 67 882 971
154168 77 360 97 549 607 20 831 933
93 94 155017 22 82 102 48 59 289 98
310 68 436 610 14 997 156049 163 272
342 689 727 992 97 157076 208 70 440
66 87 506 809 40 926 76 158051 61
155 63 66 298 406 49 614 705 159140
308 512 31 86 771 827 979 16004 90
319 840 161003 37 144 217 451 508
686 704 24 882 999 162052 86 97 120
55 82 90 222 49 55 84 307 582 635 728
822 59 83 163182 283 318 36 87 553

Wygrane po 200 zł.

83 110 427 615 793 858 88 943 80
1311 49 407 75 534 638 816 48 74 86
931 2022 185 347 67 443 57 520 34 684
779 82 880 3098 169 78 85 213 37 63
312 484 517 20 772 79 91 818 995 4018
422 76 556 737 810 23 64 5013 148 243
444 45 519 24 704 885 95 925 58 6038
66 76 140 88 76 320 531 644 80 825 47
7155 95 232 45 93 390 590 019 32 836
68 957 93 8010 178 267 376 461 515
671 90 791 9000 117 90 290 304 3 17
72 757 84 932 61 77 80 10070 294 355
427 36 504 647 63 761 73 944 76 11043
158 209 88 320 29 31 37 64498 578
93 708 807 24 86 920 69 12014 18 71
281 82 323 87 596 612 77 729 96 941
13161 376 89 428 502 19 627 67 724
804 962 14214 21 82 322 85 407 516
867 86 96 955 15050 31 73 449 679 82
712 956 16037 205 7 13 448 598 634
31 720 982 17001 49 119 402 86 500
754 61 842 18032 47 7513 652 725 55
19020 71 92 135 69 246 69 417 657 732
860 20023 82 99 107 32 75 88 219 44
336 71 73 76 560 603 15 85 746 854
959 87 21096 123 83 232 55 301 12 80
421 85 589 673 711 29 46 47 64 813
907 94 22016 332 72 77 575 90 811
34 60 92 23121 59 344 735 74 24019 35
225 97 327 423 42 507 585 933 25229
32 503 29 658 839 790 839 979 86
26007 53 161 260 71 395 524 630 69 779
27075 75 78 135 240 341 469 505 655
74 920 62 28114 204 365 420 28 42
599 654 766 988 29131 255 347 832
36164 69 215 65 309 555 85 866 994
31034 162 217 424 58 74 874 910 83
32080 240 94 601 36 40 970 33129
212 31 316 605 16 49 764 88 99 802 60
71 955 34020 367 510 98 703 65 91
804 960 35396 459 83 521 920 45
36095 144 64 65 383 563 751 958 37005
208 344 46 401 10 39 683 98 788 844
964 38120 50 311 31 496 534 647 723
804 45 83 914 19 32 39170 258 359 405
10 765 876 992 40045 46 399 455 699
709 22 90 94 41032 40 80 130 225 460
67 557 663 89 790 830 941 42405 74 91
524 913 68 43035 56 218 99 397 527
645 70 742 881 966 44901 68 280 486
94 523 679 818 942 45028 50 181 508
25 27 96 622 748 816 72 907 48 40073
183 252 306 28 33 587 688 90 97 765
925 33 93 47072 305 12 84 481 525
48130 75 207 36 49 308 96 428 546 92
617 737 55 89 800 36 98 949 52 49035
357 500 33 647 855 927 70 80
80167 321 424 887 48 50 67 97 51163
84 437 57 902 52144 69 232 827 30 4936
732 834 47 97 53040 100 2 6 212 449
544 58 652 717 28 62 942 44 48 96
54 027 43 158 283 308 483 548 83 86
811 55016 23 233 53 414 67 543 61 82
602 90 725 20 827 73 946 90 56031 64
73 81 180 89 206 336 490 599 606 35
708 35 96 878 99 972 90 57685 942
58074 218 79 312 458 89 601 700 9 903
59061 125 225 591 632 45 832 4 286
60061 100 13 40 345 54 83 93 442 504
24 86 37 57 687 52 884 36 935 44 61

67 73 625 27 61 794 823 981 85
164958 165116 368 421 528 76 719 27
28 57 79 897 919 94 166080 109 26
97 238 498 552 78 828 35 167178 303
497 522 91 723 40 835 43 48 168005
58 59 69 368 75 834 55 919 40 55
169352 440 56 618 62 170060 183 89
203 5 527 632 710 14 839 923 171053
79 117 317 22 445 692 791 96 172067
68 204 331 43 60 444 60 89 673 751
87 807 901 76 81 173020 111 340 456
699 706 60 835 174020 147 234 93 95
331 86 712 48 85 856 65 175022 124
237 65 364 487 88 520 25 30 629 44
920 73 176020 95 151 82 309 63 402
590 177146 266 90 330 63 527 83 610
47 739 57 58 72 800 968 76 178081
104 95 291 301 448 69 523 57 94 606
61 93 704 75 327 63 99 928 179126
97 688 891 180129 85 288 440 517 69
67 848 983 181105 809 446 82 505 88
657 92 708 942 182350 605 15 66 973
183018 88 93 136 245 95 314 34 82
412 509 665 829 940 73 183188 275
321 24 25 455 535 604 33 759 860 62
905 13 27 51 185167 341 88 520 617
763 901 93 186239 490 98 684 867 86
929 187018 116 233 65 83 93 358 67
428 502 865 914 36 188059 204 14 28
98 331 699 720 58 883 906 189165
484 549 58 62 619 40 790 812 31 69
956 69 190084 118 201 325 408 535
61 93 675 743 66 77 862 972 191029
32 136 52 394 447 519 840 912 63
192100 63 276 77 373 401 10 56 529
93 674 789 945 88 193111 211 52 300
483 576 620 44 808 912 194031 286
892 472 609 878 995.

III ciagnienie Główne wygrane

Stała dzienna wygrana zł. 30.000
pada na nr. 57922.
Zł. 20.000 nr.: 69789.
Zł. 10.000 nr.: 71846 88567 116815
142170.
Zł. 5.000 nr.: 3783 15258 113549
124594 137048 154519 163566.
Zł. 2.000 nr.: 6 2646 13990 49667
54192 66186 83772 94133 113328
175469 183684 186170.
Zł. 1.000 nr.: 11049 23808 23979
31725 37581 38640 41323 68839 86543
90086 93529 98879 105121 109080
128242 135264 137815 154352 159554
161792 163131 177557 192642.

Wygrane po 200 zł.

1 162 374 1175 380 494 625 738 98
801 2101 239 317 472 78 554 57 610
876 90 3315 21 563 4776 868 5005 178
209 623 713 22 999 6108 9 306 585
685 7060 441 620 791 877 937 8606
992 9931 10184 512 625 879 934 11115
96 210 13 399 683 752 12075 88 450
571 608 774 975 84 98 13051 56 360
844 932 14071 504 50 693 954 15128
44 200 588 998 16237 501 669 837
17094 91 282 899 18026 131 668 709
986 19242 493 575 776 98 20080 250
381 506 86 921 29 71 21071 196 735
88 824 996 22216 638 915 23178 568
704 86 957 24083 530 99 612 729 811
98 25046 162 213 45 367 26028 522
682 880 919 27775 885 951 28005 274
29076 145 469 94 801 30092 402 890
81127 887 728 847 80 32435 551 899
33282 494 634 752 34082 382 659 754
72 35145 356 532 650 91833 963
86231 98 349 96 419 887 37054 99
162 66 71 372 88 954 33728 874 39214
79 309 451 516.
40049 442 834 41066 492 548 787
92 814 55 42021 147 70 200 43182 231
90 610 770 812 19 44223 585 667 977
45184 379 471 764 902 46044 82 108
213 304 47060 202 415 798 48240 455
658 49128 302 432 598 714 869 50123
330 826 94 911 51539 686 805 79
52213 452 529 98 628 887 901 58177
308 49 423 607 81 669 54013 109 271
335 549 50 663 803 55095 198 554 872
56347 455 857 58 57033 134 506 728
65 930 58519 606 715 934 59021 327
495 986 60080 284 90 653 61135 242
301 805 963 62033 372 563 691 832
953 63612 898 988 64170 211 472
63146 72 91 384 556 760 878 66199
340 565 616 888 67080 248 77 845

453 58 659 68022 102 22 639 709 18
69239 359 545 70 679 86 871 986
70072 154 505 88 660 706 89 71244
587 837 97 72618 716 999 73132 65
669 701 59 62 71 74177 557 66 819
75143 211 709 990.
114726 115415 760 854 75 943
116036 333 64 549 117086 454 72 532
845 76 946 118154 535 931 119435 97
574 970 75 120413 570 81 673 121057
949 433 535 79 624 83 731 80 879
122375 657 940 123108 64 276 423
125016 79 319 408 086 766 88 826
126481 572 84 127222 355 514 45 86
613 99 718 128104 38 233 92 598 642
129039 250 94 597 706 889 925 130057
362 474 739 860 95 959 62 131136 272
47 5761 90811 12 132169 352 492 751
823 35 958 133000 378 799 988 134199
399 469 841 135418 51 514 40 136140
527 36 652 934 88 137069 495 764 918
138058 268 513 139314 44 405 735 837
140402 979 141933 142092 214 57 398
423 99 535 753 807 143103 46 327 89
723 808 15 85 946 144044 103 88 573
600 938 145 149 474 511 611 930
146044 49 269 375 455 861 938 147139
45 227 801 91244 148282 581 626 41
913 85 149239 576 86 92 621 733 969.
150017 75 133 83 904 151122 41 284
604 873 152050 243 58 497 153096 153
98 200 49 302 66 167 789 860 75
154150 650 782 826 934 155118 26 394
410 47 150024 205 96 595 157082 319
90 158131 227 564 692 851 159099 300
620 754 56 886 98 160269 92 660 704
112 161242 410 834 91 162160 738
153053 414 556 673 96 712 96 827
164013 96 468 627 44 901 21 165079
431 506 624 95 707 62 166458 68 723
853 939 167495 168262 731 169006 285
643 591 782 933 53 77 17000 53 542
450 968 171014 81 703 53 172228 306
173030 2011 32 48 716 28 953 174015
142 239 678 860 93 934 175103 290
315 176033 157 71 457 695 820 54
77471 579 673 717 178539 96 668
179922 180100 477 181249 330 742 862
182027 534 686 901 98 183084 102 284
372 184059 76 10 347 208 628 814
185031 132 58 327 658 89 794 186183
208 584 187092 160 217 661 74 730
188342 732 869 189080 717 824 904
190053 143 804 646 723 86 806 191002
69 283 756 57 95 843 192062 85 329 34
44 50 470 854 80 193480 723 956
194794 835.

60185 277 62

Angielska ciekawość.

(Ciąg dalszy).

próbę wywołania wojny — i wszystkie „pokojowe zmiany suwerenności terytorjalnej” należałoby raz wreszcie wyperwadować zarówno w Berlinie jak i gdzieindziej.

Te dwa pytania w kwestjonariuszu angielskim są bezwątpienia najważniejsze — gdyż stanowią źródło z którego wypływają dalsze. I tak np. rząd angielski chciałby wiedzieć, dlaczego Niemcy, które w swem memorandum z dnia 31 marca 1936 oświadczają gotowość zawarcia paktów o nieagresji ze swemi bezpośredniemi sąsiadami, nie mają zamiaru projektować podobnych układów państwom bałtyckim, to jest Lotwie i Estonji, a potem — sprawa może najdrażliwsza, ale zarazem najważniejsza dla pokoju europejskiego — dlaczego nie chcą paktu o nieagresji z Rosją? Skąd wreszcie wzięło się i co ma oznaczać owo staranne rozróżnienie w manifestacji niemieckim pojęcia „nie-agresji” i nie mieszanja się w sprawy wewnętrzne innych państw? Odpowiedź Niemiec na tę ostatnią kwestję będzie bardzo interesująca — zwłaszcza dla wschodnich sąsiadów Trzeciej Rzeszy.

Teraz więc głos ma Berlin — i prasa brytyjska twierdzi, że na odpowiedź Rzeszy „czeka z niecierpliwością cały świat”. Pięknie jest wierzyć w dyplomację — ale czy w tem ostatnim stwierdzeniu niema odrobiny przesady? Obserwując bieg współczesnych wypadków, dochodzimy do smutnego wniosku, że metoda, która przyjmuje się co raz to bardziej w życiu państw europejskich, jest stwarzanie faktów dokonanych, bez oglądania się na prawo międzynarodowe, własne oświadczenia, oraz dobrowolnie przyjęte układy. Niemcom może być dzisiaj potrzebne poparcie Anglii, mogą być im potrzebne przedewszystkiem kapitały angielskie, gdyż wszystko ma swój koniec i bluff markowy Schachta załamał się prędzej czy później. Nie zdziwilibyśmy się wcale, gdyby odpowiedź berlińska była nawet jak najbardziej uspokajająca. Ale jeszcze mniejszą niespodzianką stanowiąby dla nas podarcie i jednostronne wypowiedzenie wszystkich, najbardziej uroczyście zawartych paktów, skoro okaza się one dla Rzeszy albo niewygodne — albo już niepotrzebne.

J. K.

Z kraju.

40.000 zł za życie artysty rewjowego. Warszawski sąd apelacyjny ogłosił wyrok w głośnej sprawie cywilnej, wynikłej na tle tragicznej w skutkach katastrofy samochodowej pod Łowiczem, w czasie której zginął artysta rewjowy Roland. Sąd zatwierdził wyrok przyznający rodzinie zmarłego od sejmiku powiatowego w Łowiczu odszkodowanie w wysokości 40.000 zł wraz z kosztami, uznając, iż sejmik ponosi odpowiedzialność za zły stan dróg w obrębie jego zarządu. (Oby w powiecie bydgoskim tak nie było! — Uwaga redakcji.)

Poświęcenie nowego gmachu kurji diecezjalnej w Katowicach. Z okazji imienin biskupa Stanisława Adamskiego odbyło się 8 bm. poświęcenie gmachu kurji diecezjalnej w Katowicach. Mieści się tam mieszkanie biskupa, biura kurji diecezjalnej i sądu biskupiego, kaplica oraz sala do zebrań kapituły. Ks. bisk. Adamski podczas przyjęcia u ks. bisk. Bromboszcza złożył podziękowanie władzom wojewódzkim za zawsze życzliwe poparcie. Projekt zarówno całego budynku jak i wewnętrznego urządzenia wykonał z wielkim smakiem architekt Zygmunt Gawlik z Krakowa.

Rektorem uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie na rok bieżący wybrany został prof. dr. Władysław Szafer. Rektorem krakowskiej akademii sztuk pięknych wybrano prof. Fryderyka Pautscha, rektorem akademii górniczej w Krakowie ponownie inż. Taklińskiego. Rektorem politechniki łwowskiej na okres 3-letni wybrany został dr. Adolf Jorst.

We Lwowie zmarł przeżywszy 74 lata dr. Włodzimierz Sas-Kulczycki, emerytowany profesor anatomii zwierząt akademii weterynaryjnej.

Na podstawie ustawy o pełnomocnictwach dla rządu ukazało się do tej pory 6 dekretoów, przedewszystkiem o kontroli dewizowej i towarowej. Czasokres wydawania dekretów na podstawie pełnomocnictw upływa z dniem 1 czerwca.

ZMARI:

S. p. książd Stanisław Zegarski, proboszcz w Żniwarzu.
S. p. pot. rez. Władysław Bociński, kuzniec, lat 36, z Pleszewa, zmarł w Smukale.

Z Gdyni i wybrzeża.

REPERTUAR KIN:

MORSKIE OKO wyświetla film p. t. „Wiedn miasto moich marzeń” z Magdą Schneider i Leo Slezakiem.

LIDO wyświetla film p. t. „W cieniu gilotyny” według powieści Karola Dickensa.

BAJKA wyświetla film p. t. „Dzisiejsze czasy” z Charlie Chaplinem.

CZARODZIEJKA wyświetla film p. t. „Róża”.

NADMORSKIE wyświetla film p. t. „Hoopla” i „Egipskie noce”.

POGOTOWIA:

Lekarz dyżurny — tel. 12-40.
Miejskie Zakł. Elektryczne — tel. 29-67.
Gabinet komendanta i kancelarja telefonu 20-22.

Telefon nr. 14-60 posiada przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego” w Gdyni, ul. Starowiejska 19.

Stojący przed dworcem morskim w Gdyni m/s „Batory” zwiedzany jest licznie przez ludność wybrzeża i Gdyni. Obecnie czynione są przygotowania do uroczystości poświęcenia i podniesienia bandery, która odbędzie się w niedzielę 17 bm. W uroczystości tej weźmą udział członkowie rządu, poseł węgierski w Polsce de Hory wraz z wyściecką węgierską i delegatami kół węgiersko-polskich w liczbie około 300 osób. Aktu poświęcenia dokona ks. biskup Okoniewski.

Nowa linia regularna Do Urzędu Morskiego w Gdyni zgłoszona została przez firmę maklerską Rothert i Kilaczycki nowa linia regularna estońskiego towarzystwa okretowego A/S. Tallinna Laevahisus, utrzymująca regularne połączenia w odstępach 14-dniowych między następującymi portami: Gdynia, Gdańsk, Antwerpja, Rotterdam, Tallin (Rewel). Na powyższej linii kursować będą statki „Järvamaa” i „Kodumaa”.

Zjazd opiekunów kół młodzieży Czerwonego Krzyża odbył się w Gdyni. Zjazd zabrał prezes sądu okręg. p. Józef Ignacy Parczewski, witając przedstawicieli władz, prasę, opiekunów oraz zaproszonych gości.

poczem wybrano prezydium zjazdu w osobach: mjr. Wierzbickiego, M. Woźniaka, inspektora szkolnego Wadowskiego z Wejherowa i Wybielarskiego z Tczewa. Referaty wygłosili: dr. Kącowska „O działalności higienicznej i ratownictwie” prof. Sadowski „Jak zakładać kół młodzieży”, p. Zaczekówna omówiła korespondencję miedzyskolną, a mjr. Wierzbicki organizację kół młodzieży pozaskolnej.

Czyja obrączka ślubna? W wydziale śledczym w Gdyni przy ulicy Starowiejskiej znajduje się jedna obrączka złota, gruba, ostemplowana próba „900” z inicjałami: „G. Z. 28. 11. 1931 r.”, co do której zachodzi podejrzenie, że ją skradziono. Właściciel może się zgłosić.

Z inicjatyw starszeno Cechu Piekarskiego p. Kl. Pomieczyskiego zapadła na ostatnim zebraniu uchwała, w której wszyscy członkowie zadeklarowali pewną ilość chleba, a mianowicie: Pomieczyski Klemens 100 kg. Dobrowski Józef 100 kg, Szuta Walery 100 kg. Gotowała Stanisław 100 kg, Janik Kazimierz 100 kg. Joskowski Wojciech 100 kg, Gortowski Bronisław 50 kg, Laskowski Konstanty 50 kg, Dolata Franciszek 50 kg, Rańczyk Gustaw 50 kg, Kwiczor Franciszek 50 kg, Klawikowski Brunon 30 kg, Dzieńsz Józef 30 kg, Zieliński Jan 20 kg, Brzóska Bolesław 20 kg, Kass Franciszek 20 kg, Afamski Feliks 30 kg. Prócz tego firma J. Jereczek ofiarowała dla kuchni komitetu 50 kg grochu. Fundusz pracy wyraża wymienionym ofiarodawcom najserdeczniejsze podziękowanie.

Statek szwedzki osiadł na mieliźnie

W środę po południu osiadł na mieliźnie w pobliżu Rozewia statek szwedzki „Livos”, który jednak przy pomocy holowników uratowano z nieszczęścia.

Statek szwedzki na skutek mgły najechał na hrzeg polski pod Karwią, znajdował się w odległości 30 m od brzegu, z 17 ludźmi załogi. Statek wezwał pomocy holowników

z Gdyni i Gdańska. Na miejsce awarii przybył z Gdyni honorowy konsul szwedzki Korzon jak również holownik „Ursus”. Statek płynął do Gdyni po węgiel.

Z GDAŃSKA.

Najwyższa instancja sądowa w Gdańsku rozstrzygnąć ma w najbliższym czasie sprawę przywłaszczenia przez hitlerowców własności klasowych związków zawodowych t. zw. „Freie Gewerkschaften”. Akt przywłaszczenia majątku tych związków nastąpił przed 3 laty, w okresie „gleichschaltowania” Gdańska z Rzeszą niemiecką. W dwóch pierwszych instancjach sądowych organizacje robotnicze proces przegrały. Obecnie sprawa ma być ostatecznie rozstrzygnięta. Opinia publiczna w Gdańsku z zainteresowaniem oczekuje wyroku najwyższej instancji.

Polscy rzemieślnicy w cechach przymusowych — co na to? W gdańskich cechach przymusowych znajduje się sporo Polaków, obywateli gdańskich oraz polskich. W cechach tych, które są wedle ustawodawstwa gdańskiego korporacjami prawa publicznego, zapanował zwyczaj hitlerowskiego pozdrowienia i śpiewania pieśni partyjnych. Zalecono poza tem wstepowanie do gdańskiego Frontu Pracy. Senat wydał zarządzenie, aby w cechach przestrzegano postanowień ustawy, to znaczy, aby m. in. zaniechano manifestacji o charakterze partyjnym.

Hitlerowski „działacz” karany 10 razy. Sąd karny skazał b. prezesa narutowo-socjalistycznych związków zawodowych, za fałszowanie dokumentów, oszustwa i sprzeniewierzenia popełnione na szkodę wspomnianej organizacji na 2 lata i 3 miesiące ciężkiego więzienia. Plekacz po wykryciu tych przestępstw zbiegł naprzód do Polski, a następnie do Berlina, gdzie go aresztowano. Był on poprzednio karany 9 razy.

Dobne wiadomości.

Rząd australijski miał udzielić duże zamówienie na samoloty, sięgające wysokości jednego miliona funtów szterlingów. Konkretnie mowi się o formowaniu 3 eskadr, przeznaczonych dla obrony wybrzeży.

Włoskie loty do stratosfery. Komendant specjalnej włoskiej szkoły lotniczej dla lotów stratosferycznych osiągnął wysokość 14.000 metrów.

We Włoszech powołano wszystkich oficerów i szeregowych rezerwy wojsk lotniczych, posiadających dyplom pilota cywilnego na 4-miesięczne ćwiczenia. To znaczy, że nie zanosi się na pokój w Europie.

W Hiszpanji aresztowano 6 członków t. zw. „alangi”, t. j. partji faszystów hiszpańskich, oskarżonych o udział w zabójstwie kpt. Farando.

Uwięziono kpt. Vigona, redaktora politycznego organu monarchistów hiszpańskich.

Kronika poznajska.

Przyjazd ks. kard. Marmagiego. W dniu wczorajszym do J. E. ks. kard. Prymasa Hlonda przybył z wizyta nuncjusz apostojski, J. E. ks. kard. Marmaggi. Wizyta miała charakter osobisty.

Przeniesienie w policji. Podinspektor policji Michał Kozakiewicz, dotychczasowy komendant na m. Poznania, przeniesiony zostaje do Lwowa na równorzędne stanowisko. Zmiana ta nastąpiła po znanych zajęciach lwowskich.

Tragiczna śmierć zginęła 9-letnia Teodora Kaczmarkówna z Napachania pod Poznaniem. Wpadła ona wskutek własnej nieuwagi pod autobus, który ją formalnie zmiażdżył. Okropny wypadek zdarzył się na oczach powracających z Cerekwicy do Poznania pielgrzymów.

O 200 tysięcy złotych. Przed Sądem Okręgowym w Poznaniu odbył się sensacyjny proces przeciwko mistrzowi piekarskiemu Franciszkowi Łączkowskiemu o przekupienie urzędników Izby Skarbowej w celu „zmniejszenia” wymiaru podatku z 800 tysięcy zł na 600 tysięcy zł. Po przesłuchaniu kilkunastu świadków, którzy obciążyli znacznie oskarżonego, przemówił prokurator, żądając surowego wymiaru kary. — Wyrok ogłoszony zostanie w sobotę, dnia 16 bm.

Echa upadłości Banku Ludowego w Wąbrzeźnie. Sąd Apelacyjny w Poznaniu rozpatrywał sprawę b. członków zarządu zlikwidowanego Banku Ludowego w Wąbrzeźnie. Na ławie oskarżonych zasiadli: Nadolny, Nawrot, Baranowski i Siemiątkowski. — Szczegóły procesu podamy w następnym numerze „Dziennika Bydgoskiego”.

Kombatanci chcą tworzyć nową partje polityczną? Ostatnio odbył się tu nadzwyczajny zjazd delegatów Federacji Polskich Związków Obronców Ojczyzny na woj. poznajskie. Przewodniczył plk. Chałpowski. W wyniku obrad, zjazd uchwały przystąpić do utworzenia „wielkiego obozu politycznego”. Z Obornik donoszą, że dawniejsi działacze nieistniejącego BBWR, na osobnym zebraniu usiłowali założyć nową partje polityczną p. t. „Związek Polityczno-Demokratyczny”. Wybrano specjalny komitet, który upoważniono do załatwienia wszelkich formalności w związku z tworzeniem się nowej partji.

CIECHOCINEK - CIEPLICA

Największe zdrojowisko solankowo-borowinowe. — Kąpiele i zabiegi lecznicze. Ciepłe baseny solankowe. — Inhalatorja i emanatorjum radowe. — Plaża. — Sport. Zabawy. — W parku zdrojowym koncertuje orkiestra Filharmonji Warszawskiej.

Zdrowisko otwarte od 1 maja. 9117

Odnaleziono 22 wota z cudownego obrazu Swarzewskiego.

W uzupełnieniu wiadomości o znalezieniu skradzionych rzeczy z kościoła w Swarzewie nad zatoką pucką i ozdób cudownej figury, należy dodać, że zabytkowe wota z 16-go stulecia, które znaleziono w lasach Darzłubskich, są w całości i tylko lekko uszkodzone przez świętokradców. Ogólna liczba wot znalezionych wynosi 22 sztuk.

Poza tem wśród części potamanych naczyń kościelnych znaleziono część kielicha z 17-go stulecia oraz berło i koronę z postaci Dzieciątka Jezus. Korona jest zgniecioną. **Brak jeszcze jest korony Matki Boskiej, sznurów korałi, złotych łańcuszka i kilkadziesiątu srebrnych wot, ofiarowanych w ostatnich latach.**

Świadome wprowadzanie w błąd Pogotowia może być przyczyną śmierci pacjenta

potrzebującego istotnej pilnej pomocy.

Pogotowie ratunkowe jest instytucją, otaczaną przez wszystkie, bo nawet mniej kulturalne społeczeństwa — szacunkiem, opieką i pomocą. Wyjątek bez precedensu stanowi pod tym względem Gdynia, w której ludność ustosunkowuje się do Pogotowia w sposób ze wszęchmiar najbardziej niewłaściwy, skąd wynikają często duże szkody dla niej samej.

Niema u nas zrozumienia, iż Pogotowie powołane jest do niesienia szybkiej doraźnej pomocy wyłącznie w nagłych wypadkach nieszczęśliwych, jakich z dniem każdym niemal więcej zdarza się na terenie miasta i portu. Karetka Pogotowia żywno jest ustawicznie do drobnych zachorowań, do których nierzadko zwabia się ją podstępem w miejsca odległe nieraz o kilka-kanaście i więcej kilometrów, z jak najgorszym dojazdem, a gdy zdarzy się w tym czasie wypadek istotnie szybkiej pomocy wymagający — poszkodowany czekać musi na powrót lekarza czasami bardzo długo.

Na porządku dziennym stosowana jest metoda wprowadzania świadomie w błąd odbierającego wezwania lekarza lub sanitariusza: tak naprzykład — lekarz Pogotowia wezwany do krwiotoku płucnego — znajduje grypę zaopatrzoną parę godzin temu w sposób należyty przez właściciwego lekarza rejonowego, wezwany do ciężko poranionego — znajduje dwa otarcia naszkórka na rękę, wezwany do złamania nogi — nie zastaje pacjenta na miejscu „wypadku”, gdyż ten, nie mogąc się doczekać lekarza — poszedł osobiście złożyć zażalenie na opieszałość Pogotowia i t. d. Zaznaczyć przytem należy, iż zarówno wezwania telefoniczne, jak i traktowane już przybyłego na miejsce lekarza — są niesięchanie ordynarne, przeplatane brutalnemi wyzwiskami,

pogrózkami i t. p., a zdarzyło się raz nawet, że przybyły do udzielenia pomocy lekarz Pogotowia — wycofał się musiał z miejsca wezwania pod osłoną browninga.

Nie lepiej traktowana jest karetka Pogotowia w drodze. W Warszawie np. zatrzymują się auta dyplomatów, ministrów, a nawet Prezydenta Rzeczypospolitej, by dać pierwszeństwo przejazdu spieszącej do wypadku karetce sanitarnej — w Gdyni pierwszy lepszy furman potrafi zająć jej drogę, a na zwróconą uwagę stanąć w poprzek ulicy i wyklócać się z lekarzem lub szoferem. Bywało, że karetka wioząca chorego ugrzęzła w śniegu lub w piachu, a zbierający się wokół gapie odmawiali pomocy przy wyciągnienu jej stamtąd inaczej, jak za opłatą. Odmawia się również często będącym w drodze funkcjonariuszom Pogotowia dostępu do telefonów, prawa przejścia lub przejazdu krótszą drogą przez tereny prywatne i t. d.

Te i tym podobne okoliczności obniżają bardzo znacznie sprawność Pogotowia i utrudniają jego pracę ze szkodą istotnie potrzebujących pomocy. Lekarz, który tu bardziej niż gdziekolwiekbydz winien pracować spokojnie — już po paru godzinach dyżuru jest kompletnie wyczerpany nerwowo i fizycznie, karetka bardzo często nie może zdążyć na czas, a koszty utrzymania Pogotowia w Gdyni wzrastają niepomiernie do fantastycznych sum, uniemożliwiają tem samem wydatki na dalsze inwestycje i ulepszenia.

Wierząc, że społeczeństwo nasze rozumie wreszcie, jak dalece dotychczasowe postępowaniem działa na własną szkodę — zwracamy się do każdego obywatela miasta Gdyni z gorącym apelem: **Dopomóż Pogotowiu Ratunkowemu ratować ciebie!!!**

Dla Naszych Pań

W obliczu „Święta Matki”.

Rok rocznie obchodzimy w Polsce t. zw. „Dzień Matki”. Jest to ze wszechmiar piękna i podniosła uroczystość, obchodzona nie tylko u nas w Polsce, gdzie miłość dziecka do swej rodzicielki jest szczególnie żywa i serdeczna, ale i w 51 państwach całego świata. W owym dniu wszędzie składane są hołdy matce przez młodzież i starsze społeczeństwo. W roku bieżącym Dzień Matki uroczystość obchodzony będzie w całej Polsce w dniu 24 bm.

Zaznaczyć przytem należy, że uroczystość ta przeszła do Europy z Ameryki Północnej. Oto mianowicie w 1910 roku panna Jarvis, kierująca się gorącą miłością do swej matki, zainicjowała pierwszy publiczny hołd, oddany wszystkim matkom w Chicago.

Zwyczaj ten rozszedł się nieomal błyskawicznie po całej Europie i dziwić się tylko należy, że na tak naturalny odruch wdzięcznych serc względem kobiet-matek czekaliśmy właśnie na przykład z Ameryki.

Sądzić należy, że w roku bież., w naszym kraju uroczystości te będą szczególnie okazałe, gdyż właśnie cała Polska jest pod wrażeniem wielkich uroczystości żałobnych w Wilnie, kiedy to serce wielkiego Polaka Józefa Piłsudskiego spoczęło u stóp trumny matki, z Bilewiczów Piłsudskiej. Trudno o bardziej piękny przykład miłości synowskiej, jaki dał Polsce Marszałek. Czcili on i wielbił swą matkę aż do ostatniego tchu życia, a umierając polecił serce swe złożyć u stóp najukochańszej matki. Sam o niej pisał w najczulszych słowach i wypowiada się, że w najważniejszych chwilach swego życia i przed powzięciem ważnych decyzji zapytywał się w duchu, jakby jego matka w tej chwili postąpiła. Gdy odpowiedź wypadła twierdząco, wówczas nie nie mogło powstrzymać go od wypełnienia powziętej decyzji.

Podniosły przebieg uroczystości wileńskich nie może przejść w Polsce bez należytego echa. Czynniki rządowe i odpowiedzialne za państwo, winny pamiętać, że cała przyszłość Rzeczypospolitej winna się opierać na zdrowej komórce rodzinnej. Czynniki odpowiedzialne muszą dbać, aby całość świętości i nienaruszalności rodzin nie była przez prawo podważana, a przeciwnie, jak najbardziej chroniona. Niech matki nasze królują w rodzinnym gronie, a państwo niech czerpie z tego rezerwoaru najcenniejsze jednostki, wychowane w bojaźni Bożej i w miłości dla Polski i jej świętej sprawy.

Naszym matkom Polkom, które tyłu wielkich mężów wychowały — czesć! Po wieczne czasy też niech będzie czeżona matka naszego wielkiego Marszałka, a młode pokolenie niech uczy się tej bezmiernie miłości i oddania synowskiego, jak czcili i kochał swą rodzicielkę Józef Piłsudski.

Wielkie duchy za najwyższą cnotę uważali dla siebie — kult dla matki. Ilekroć pięknego zachwycenia jest w słowach Słowackiego, który wołał:

— Gazety podłożone pod dywany, chronią nie tylko tkaninę i przedłużają trwałość dywanów, ale odstrasza również i mole, jakie nie znoszą odoru czernidła drukarskiego.

— Wszelkie jedwabie prasujemy po lewej stronie i to niezbyt gorącym żelazkiem, lepiej nawet przez cienki gałganek, czy białkę, jedwab bowiem zarówno sztuczny, jak prawdziwy nabiera łatwo połysku, który przechodzi nawet na drugą stronę.

Wracają zapomniane ozdoby.

(j.) Każdy niemal dzień przynosi nam jakieś nowości, a raczej reminiscencje dawnych zapomnianych drobnostek. Białe i we wszystkich jasnych odcieniach ozdoby przy szwi stają się niemal nakazem dnia. Do niedawna słyszało się tylko o dziurkowanym hafcie, a już przychodzi coś nowego. Male apaszki i szaliki haftuje się wypełnianiem kwiatkami, wyszywając co kawałek okrągłą dziurkę, przez co całość doskonale imituje szwajcarską koronkę. Robótki ręczne powoli opanują całą letnią garderobę, gdyż oprócz szalików, noszone będą sukienki haftowane i ręcznie robione rękawiczki.

Ci, co nigdy nie widzieli, Jak się Matki oko świeci I nad dzieckiem swem anieli...

A Staff w poemacie o duszy kobiety matki tak śpiewa: Kobieto-matko! Myślą baw na marzeń i szczytynie

O święta, bo nosząca w sobie nowe życie O Domie Złoty, który miłość nawiedziła. Wzięto z kości sionowej, z której wyjdzie siła.

W podniosłej atmosferze czcili będziemy kobiety-matki w roku bież., Głos dzwonów wileńskich przemówi do niejednej duszy i umysłu i jskry serdecznej miłości do matki rodzicielki w wielu sercach rozpalą i tysiąc-krotnie pomnoży. A świętości ognisk rodzinnych będziemy bronili od wszelkich zakusów, z jakiejkolwiekby pochodziły strony. Z. Zaw.

Lato się zbliża.

(j.) Bez wielkich reklam i zapowiedzi pojawiają się pierwsze jaskółki sezonu wiosno-letniego dla młodych pańienek. Te suknie cechuje przede wszystkim pomysłowość. Materiały są niedrogie, a wybór ogromny. Krój sukienek dla pańienek musi się odznaczać pewną prostotą. Każda zapewne, pragnąca cały dzień zarobkowo pracować, aby mieć kilka ładnych sukienek, które jednak łatwo się dadzą prać i prasować. To też muszą być modele mniej skomplikowane. Młodość nie potrzebuje kosztownych ozdób i wymyślnych materiałów. Czem skromniejsza sukienka, tem więcej wypukła jest zgrabna młoda figurka. Oto trzy pomysłowe modele:

Praktyczna sukienka wycieczkowa z ciemniejszą kamizelką z płótna. Drugi model, to popołudniowy komplet. Sukienka ozdobiona jedynie żabotem i paseczkami. Zakładając krótki z tego samego materiału. Na koniec ładna sukienka na cały dzień z welnianego muślinu.

Rady praktyczne.

- Jeżeli brzeg naczyń, w jakim gotujemy makaron lub kluski posmarujemy tłuszczem, woda podczas gotowania nie wyleje się poza brzeg naczyń.
- Podczas smażenia mięsa, dobrze jest przykryć patelnię sitkiem; tłuszcz wówczas nie pryska i nie zanieczyszcza pieca.
- Zanim umieścimy banany w lodówce, włożyć je w torebkę papierową, a silny zapach tych owoców nie udzieli się innym artykułom.
- Jeżeli potrzebujemy tartę ser do makaronu, przepuścić go przez maszynkę do mielenia mięsa.
- Emalowany piec łatwo oczyścić z plam. Pocierając go szmatką mokra, posypaną sodą.
- Palniki gazowe należy myć raz na tydzień w następujący sposób: nalać do głębokiej miski wrzącą wodę, wsypać do niej garść sody do prania i umieścić w niej palniki, otworami na dół. Trzymać przez 30 minut. Potem wytrzeć na sucho.

Kobiety w odwrocie.

(j.) Sprawa usuwania kobiet z zajmowanych stanowisk, która przez pewien czas wywoływała tak gorące dyskusje, znikła nagle z powierzchni zainteresowań. Czynniki miarodajne zrobiły swoje, siła sprzeciwu okazała się zbyt mała i sprawa upadła. Dziś nikt nikogo nie obchodzi losy kobiet, które w tej walce całkiem niesłusznie zostały utracone. Mówiło się, że tylko mężatki, których mężowie mają stosunkowo dość wysokie pensje zostaną z posad zwolnione. Niestety, jak to zwykle bywa, stracił chleb dużo kobiet samotnych, które zmuszone koniecznością pracowały na własne utrzymanie.

Jak wynika z przeprowadzonych na przedce statystyk, zwolnione kobiety samotne miały pensje takie same, jakie obecnie mają mężczyźni, pracujący na opuszczonych posadach.

Jasnym więc jest, że przeciwko feminizmowi występuje całkiem jawnie obecny ustrój państw powojennych. Tam, gdzie kobieta i przed falą antyfeminizmu zajmowała podległe i mniej płatne stanowisko, to i obecnie jeszcze pracuje i żaden pracodawca, mający w kobiecie dobrą i tańszą siłę pomocniczą, nie zwolni jej, by zastąpić mężczyzną. Tylko te stanowiska, które z racji swej powagi, wykształcenia i systemu pracy wymagały siły faktu lepszej pensji, zostały odebrane kobiecie.

Lecz przeciwnika feminizmu nie można ucieleśnić, należy go szukać w obecnych warunkach społecznych i gospodarczych nie tylko Polski, ale całego szeregu innych państw.

Militarystyczne Niemcy wyrugowały kobiety ze stanowisk dlatego, aby tysiącom przyszłych żołnierzy i obrońcom obecnego reżimu dać chleb, dach nad głową a tem samem zdrowie i siłę. Należy więc na drażliwą i ciałem aktualną kwestię kobiecą popatrzyć pod innym kątem widzenia, a cały dotychczasowy program prac kobiet samodzielnych będzie musiał ulec gruntownej przemianie. Do obecnych warunków życiowych muszą kobiety podejść nową drogą z

nowymi planami i pracami, bardziej realnie.

To, cośmy stracili, tego już nie odzyskamy, a za wyrządzone krzywdy nie możemy winić jednostek. Życie dyktuje nam nieraz prawa, których zdawałoby się, że przyjąć nie można, a które jednak opanowują świat, przewracając nieraz cały dotychczasowy układ życiowy. Nad tem boleć nie można, trzeba szukać dróg wyjścia w labiryncie coraz trudniejszych warunków. Przed światem kobiecym leżą ogromne rzeczy do spełnienia. Musi on rozpocząć na nowo żyć, pracować i zdobywać.

Piegi złote plamy i p. nieczystości skóry usuwa mydło HERBA MYDŁO I KREM

Odpowiedzi redakcji

Zofja — Toruń. Organizacja kongresu w Krakowie zajmuje się tamt. komitet mieszczący się przy ul. Kleparskiej 4, m. 3. Ostateczny termin zgłoszeń upłynął 10 maja 1936 r.

A. J. Warszawianka. Jeśli chodzi o autorkę wymienionego artykułu, to uwagi Pani są zupełnie nie na miejscu, gdyż jest ona rodowitą Warszawianką. Jeśli wyraziła o tamt. kobietach sąd może trochę nie-Przychylny, to oparty wyłącznie na bezstronnych spostrzeżeniach.

Idealna sekretarka

prezydenta Stanów Zjedn. Ameryki.

Mówi i pisze w kilku językach. — Prace jej trwa do późnej nocy. — Z pracy swej zadowolona.

Urząd sekretarki prezydenta Stanów Zjednoczonych pełni panna Le Hand. Jest to osoba obdarzona niezwykłą inteligencją, rozumem, dzielnością; nadzwyczaj pracowita; dowcipna a przytem pełna wdzięku kobiecego.

Na swem trudnym i odpowiedzialnym stanowisku daje sobie radę dzięki wrodzonej bystrości i głębokiemu poczuciu taktu. Mówi i pisze biegle w kilku językach europejskich; posiada na gruntownych studiach oparty pogląd polityczny i znajomość kunsztu dyplomatycznego.

Zadaniem panny Le Hand jest odciągnąć zajęcia prezydenta, zaoszczędzić mu kłopotów i przysporzyć mu tak drogiego czasu.

Tak więc z pięciu do sześciu tysięcy listów, jakie codziennie poczta przynosi do Białego Domu, panna Le Hand wybiera najwyższe 50 do 60 do przedłożenia prezydentowi. Również telefony wszystkie swego szefa zarówno krajowe jak i zagraniczne odbierane są najpierw przez sekretarkę.

Nie tylko w sprawach urzędowych wyreżcza ona prezydenta; prowadzi również prywatne interesy jego i ma w swym zarządzie jego księżkę czekowa.

Interesująca jest karjera panny Le Hand. O losie jej nie zdecydowała protekcja, lecz jej osobiste zdolności. Rozpoczęła swą pracę jako jedna z licznych stenotypistek w Departamencie Stanu w Washingtonie. Jej przełożeni szybko zwrócili na nią uwagę, tak, że w niedługim czasie przeniesiona została do biura prezydjalnego. Tam zetknęła się bliżej z głową kraju, który poznawszy jej niezwykłe zdolności, zamianował ją prywatną sekretarką.

A teraz kilka szczegółów o pracy w sekretariacie Białego Domu. Po większych mowach prezydenta Roosevelta naprzykład wygłoszonych przez radio, napływa do Białego Domu od 75 do 80 tysięcy listów dziennie. W takie gorące dni praca sekretarki trwa od godziny 9 rano do późnych godzin nocnych z krótką przerwą na obiady. Panna Le Hand nie ma czasu na swe prywatne życie. W rozmowie z reporterami oświadczyła jednak, że jest zupełnie szczęśliwa, gdyż w pracy swej znajduje najwyższe zadowolenie.

Uczeń udziela lekcji mistrzowi.

Największym, najpopularniejszym detektywem wszystkich czasów był Sherlock Holmes. Jego twórcą i autorem jest Conan Doyle. Na nim i na jego genialnym Sherlocku Holmesie kształciło się dziesiątki i setki różnych domorosłych Sherlocków Holmesów.

Pewnego dnia wybrał się Conan Doyle z odcytem do Bostonu. Wysiadł na dworcu, wszedł w pierwszą z brzożu taksówkę, kazał się zawieźć do hotelu.

Przed hotelem wyjął portmonetkę, chciał zapłacić szoferowi.

— Proszę wybaczyć, sir — powiedział szofer — niech pan schowa pieniądze. Dumni jestem z tego, że właśnie ja miałem zaszczyt wieść pana. Jeżeli chce mi się pan odwiedzyczyć za te drobnostki, to proszę o bilet na dzisiejszy odczyt pana. Jeżeli nie ma pan przy sobie biletu, to wystarczy przecież wizytówka z pańskim nazwiskiem.

— Dobrze — odpowiedział, uśmiechając się Conan Doyle — dam panu bilet. Jeżeli jednak powie mi pan, po czem mnie pan poznał, to dostanie pan bilety dla żony, dzieci, dla całej rodziny.

— Chętnie — zgodził się szofer — zaraz to panu wyjaśnię, sir.

— Przedewszystkiem więc, kłapy pana płaszcza są tak pomięte, że mogło się to stać tylko za sprawą reporterów z Nowego Jorku, którzy jeszcze na dworcu prosił pana o wywiad i usiłowali przytrzymać pana za kłapy od palta, bo jak wiadomo, nie lubi pan udzielać wywiadów.

— Ostryżyl się pan u fryzjera w Philadelphii, to widać ze sposobu, w jaki zaczesane są włosy pana.

— Obiad jadł pan w automacie w Chicago, to widać po wygniecionem rondzie kapelusza, trzymał go pan kurczowo — obiadu w rękę, nie miał pan poprostu miejsca na odłożenie go.

— Dalej, sir, widzę trochę błota z jezdnii miasta Buffalo.

— Z pana ubrania wydziela się jeszcze teraz zapach pańskiego doskonałego cygara z Utha, a pana płaszcz wyraźnie zdradza pośpieszne, powierzchowne dotknięcie szczotki w korytarzu wagonu kolejowego.

— A wreszcie, niech pan spojrzy, sir, na swój kufer podróżny, wielkimi literami wypisane jest tam pańskie nazwisko: Conan Doyle.

ROZMÓWKA MAŁŻEŃSKA.

Pan Wątróbka wraca do domu nad ręką zalany na pestkę.

— Tego już za wiele! — woła z oburzeniem małżonka. — Przedwczoraj wróciłeś do domu wczoraj, wczoraj wróciłeś dzisiaj... Jeżeli dziś wrócisz jutro, to ci kości połamię!

Kronika

Bydgoszcz, dnia 14 maja 1936 roku.

KALENDARZYK

Dzisiaj: Bonifacego męcz.
Jutro: Jana Chrząstki, S. Zofii.
Wschód słońca o godzinie 4,7.
Zachód słońca o godzinie 19,46.

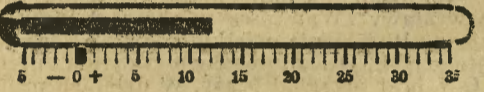
Stan pogody.

W CIĄGU DNIA ROZPOGODZENIE.

Wczoraj na Pomorzu i w Poznańskim utrzymywała się pogoda pochmurna i miejscami padał deszcz, na pozostałym zaś obszarze kraju panowała pogoda słoneczna o niewielkim zachmurzeniu lub zupełnie bezchmurnym stanie nieba. Temperatura o godz. 14-ej wynosiła: 11 st. w Poznaniu, 12 w Bydgoszczy, 17 w Warszawie, 20 w Zakopanem, a 21 w Krakowie. — Dzisiaj rano w Bydgoszczy deszcz i chłodniej. — Przewidywany przebieg pogody: Rano chmurno i mgliście, miejscami drobny deszcz, w ciągu dnia rozpo pogodzenie. Temperatura bez większych zmian. Słabe wiatry miejscowe.

Termometr wskazywał dziś rano:

DZURY NOCNE APTEK od 11—17 maja 1936 r.

- 1) Apteka Piastowska, Śniadeckich 49, telefon 36-82.
- 2) Apteka pod Zł. Orłem, Rynek Marszałka Piłsudskiego 1, telefon 30-98.

Telefon Pogotowia Ratunkowego 2015.

— MUZEUM MIEJSKIE otwarte codziennie od 9—16, w niedziele i święta od 11—14. Obecnie wystawa grupy artystów wielkopolskich „Plastyka”.

„LEKTURA”, wypożyczalnia książek przy ul. Gdańskiej 54, posiada największy wybór baletystyki ostatniej doby. Wypożycza książki również na prowincje.

WYSTAWA MEBLI WNETRZE od 14 VI do 14 VII 1936

WYSTAWA MIEZKAN URZĄDOWYCH BYDGOSZCZ, gmach wisk ul. M. Piłsudskiego

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

Dzisiaj, w czwartek pogodna i wesola komedia Huxley'a „WIOSNENNE PORZĄDKI” w świetnym wykonaniu naszego zespołu.

W piątek i sobotę wieczorem teatr rozbrzmiewać będzie śmiechem na tryskającej brawurowym humorze farsie Kosela „SŁOŃ W SKŁADZIE PORCELANY” z p. Górowskim — niezrównanym odtwórcą, Alojzego Krupki.

Ostatnie przedstawienie „SŁUBÓW PANIENSKICH” po cenach groszowych. W nadchodzącą niedzielę, o godz. 16-ej po cenach minimalnych, bo od 10 do 99 groszy dane będzie ostatni raz w sezonie arcydzieło komedii polskiej Al. hr. Fredry „SŁUBY PANIENSKIE” w premierowej, doskonałej obsadzie i w pełnej polotu artystycznego reżyserii K. Borowskiego. Bilety są już w rozprzedaży.

W pełnych próbach „KOBIETA I JEJ TYRAN”, ostatnia komedia St. Kiedrzyńskiego.

Św. Zofia.

Mało jest rodzin w Polsce, któreby dnia 15 maja nie obchodzili imienin jakiejś Zosy, Zosi, czy Zosienki.

Święta Zofia należy do patronek szczególnie lubianych na Kaszubach. Imię jej lubia rybacy nadawać swoim córkom, zaś twórczość ludowa opłota o świętej liczne podania. Pod względem pogody św. Zofia, narówni z trzema świętymi: Pankracym, Serwacym i Bonifacym, nie wróży nic dobrego, o ile mroz w dniu 15 bm. da odczuć na polach. Św. Zofia jednak oznacza ostatni termin sadzenia ogórków oraz zasiewania delikatnych roślin. W niektórych częściach Kaszub, aby ochronić młode zarodki owoców przed mrozem, w dniu 15 maja podczas nocy ogrodniczki rozpalają wielkie ogniska w ogrodach.

Na marginesie.

W żywej trosce o młodzież, o jej horyzonty myślowe i kregosłup moralny, nie można ustawać w poszukiwaniu przyczyn, dzięki którym przyszłość młodego pokolenia budzi wątpliwości. O winie nieszczerze zreformowanej szkoły niejednokrotnie pisaaliśmy, na inną ważną sprawę zwraca jeszcze uwagę „Kurier Polski”:

Na zło obecne złożyło się wiele przyczyn w skomplikowanym życiu powojennym. Młodzież, nierozbudzona umysłowo, w ogromnej ilości wypadków nie przynosi z demu żadnego wyrobienia intelektualnego, żadnych wiadomości, wychodzących poza zakres życia codziennego. Książka dociera tam z wielkim trudem i cały ogrom pracy spada siłą rzeczy na szkołę. Nic te dziwnego, iż przy maturze bujnie plenią się takie kwiatki ortograficzne, jak „fudo” zamiast udo, lub „z kótkiem” zamiast skutkiem.

Trzeba więc wskazać na zmianę stosunku całego społeczeństwa do książki. Długo, poza nauką szkolną, ogromną część życia młodzieży wypełniała książka. Biblioteczki domowe nie były zgoła rzadkością, na prenumeratę piśmiennictwa składano grosz do grosza. Młodzież klas wyższych uważała sobie za punkt honoru czytanie książek naukowych: filozoficznych, historycznych, literackich. Dzisiaj, jakże często, ambicją jej jest zostanie „asem” sportowym, „gwiazdą” lub „gwiazdorem” filmowym.

Tak, odpowie niejeden, bośmy nie mieli bytu państwowego, bo nie było nic innego do roboty, niż czytanie. Ale, czyżby naprawdę był państwowy nie potrzebował ludzi wykształconych, myślących, podlegających wpływowi wyższych idei? Czy hasła „życia ułatwionego” wraz ze złe zrozumianą manią sportową wychowują takiego obywatela, który to państwo utrzyma i był jego utrwali? Kiedy z nowoczesnego mieszkania moda usuwa nadmiar mebli, na pierwszy ogień idzie szafa biblioteczna. Kupować książki? Cobyśmy potem z nimi robili? Rozrywke i sirawe duchową mamw w kinie. Kino ruguje książki bardzo poważnie i staje się wielkimi niebezpieczeństwem dla rzetelnej kultury umysłowej. Mówiąc o szkodliwości kina, nie mam na myśli jedynie filmów niemoralnych. Wielkie miasto atakuje młodzież pornografią na każdym kroku, bądź za pomocą modnego przebrze, bądź kroniki sensacyjnej, czy ulicy. Każdy film, nawet najlepszy, natłokiem obrazów i tempem przyzwyczajają widza do ślizkania się po powierzchni zjawisk, nie pozostawia czasu na przetrwanie, na pogłębienie, na własną myśl i wyobraźnię. Film, jako wychowawca, sprzyja wytwarzaniu się typu człowieka powierzchownego, zblazowanego i biernego. Nałóg poważnego myślenia wyhodować może tylko książka.

Wprowadźmy do szkoły książki...

A więc jest nowe hasło dla starszych i dla młodzieży.

Rozpoznała bandytę.

W nocy dokonano napadu rabunkowego na bezbronną kobietę.

Zuchwałego napadu rabunkowego dokonali dwaj bandyci, którzy w nocy z 26 na 27 lutego wtargnęli przez okno do mieszkania Marty Dahse w Dąbrowie Małym, pow. bydgoskiego. Bandyci steroryzowali kobietę, przyczem jeden schwylił ją za gardło i pod groźbą rewolweru zażądał wydania pieniędzy. Przestraszona kobieta wyjęła wskutek groźby zastrzelenia pieniądze z szafy w ogólnej sumie dziewięć złotych i wręczyła je jednemu z bandytów. Zabrawszy pieniądze, bandyci uciekli, a powiadomiona o napadzie rabunkowym policja bydgoska czyniła dochodzenia.

Aresztowano jednego z domniemych bandytów 27-letniego robotnika Rudolfa Klemma, zam. w Chrośnie pow. bydgoskiego, kilkakrotnie już karanego przed sądem. Napadnięta kobieta stanowczo rozpoznała w nim jednego z napastników. Znała go bowiem dobrze z widzenia, gdyż zamieszku-

je w sąsiedniej wsi. Mimo, że na wczorajszej rozprawie oskarżony stanowczo zaprzeczał, jakoby brał udział w napadzie rabunkowym, sąd na podstawie rozpoznania osobnika przez napadniętą kobietę, skazał go na jeden rok więzienia i utratę praw obywatelskich i honorowych na przeciąg lat pięć.

Dzisiaj w czwartek nieodwołalnie po raz ostatni

„Za chwilę szczęścia” w kinie „Kryształ”.

Kupcy chrześcijańscy idźcie między lud

Dawno już salka p. Kołodzieja na Ugórach nie była tak wypełniona po brzegi, jak na ostatnim zebraniu Chrześcijańskiej Demokracji, koła Szwederowo. Kto śledzi bacznie dzisiejsze położenie Polski, odczuwa intuicyjnie, że idzie olbrzymia „fala” uświadomienia społeczeństwa, wskazująca wyraźnie na sprawców dzisiejszych opłakanych stosunków — żydów. Jak głęboko sięgała macki masonsko-żydowskie w żywy organizm narodowy, udowodnił dokumentarnie referent p. Jan Teska. Grozą przejęły zabranych cyfr statystyczne, które wyraźnie wskazują, jakimi podstępami sposobami starała się żydzi wpłynąć na rządy poszczególnych państw.

Świetny referat, nagrodzony burzą oklasków, wywołał bardzo ożywioną dyskusję. Poszczególni mówcy przytaczali z życia przykłady, do jakiego stopnia podminowuje żydostwo moralność chrześcijańska. Nie obeszło się bez krytycznych uwag pod adresem naszych kupców. Szkoda, że w zebraniu nie uczestniczyli przedstawiciele handlu chrześcijańskiego, dowiedzieliby się niejednej prawdy. Wielki błąd popełnia kupiectwo polskie, patrzące beczynnie na bogacące się pieniądzem ludu żydostwo. Trzeba śmiało iść między ten lud, wytłumaczyć

mu różnicę „handełesu” i uczciwego handlu! Bezczylnym wyczekiwaniem przy ładzie nie odrobi się tego, co zaniedbano w agitacji z ust do ust. Ze słów dyskusyjnych wyczuwało się jedną nutę: **Konsolidacja sił narodowych musi nastąpić!** Nadeszedł decydujący moment, w którym głos zabrać musi demokrat polski! Bo tylko Polska chrześcijańska, demokratyczna i narodowa jest gwarantką dobrobytu.

Na nowych członków Chładej zgłosiło się wielu z obecnych. Wkońcu Prezes p. Wencel zobrazował przebieg wyborów wiceprezydentów miasta; targi zakulisowe stronnictw miastu naszemu chluby nie przyniosła. Okazuje się, że i na tak drobnym odinku niezawście elementy narodowe umieją poświęcić interes osobisty — dla dobra ogółu.

Ruch chrześcijańsko-demokratyczny w ostatnich miesiącach rośnie na siłach. Wyrazem tego jest stały wzrost liczby członków Chładej. Sprawdza się, że robotnik Ziemi Zachodnich nie da się prowadzić na pastkę czerwonych prowodyrów. A przedmieście Szwederowo zamieszkuje przeważnie lud roboczy, który garnie się do organizacji o podkładzie narodowym.

Poranek zespołu „Bis” w kinie „Kryształ”.

Po długim czasie, poświęconym pracy nad nowymi utworami, wystąpi w niedzielę, dnia 17 maja o godz. 12,15 w sali kina „Kryształ” znany i lubiany w Bydgoszczy zespół muzyczny na instrumentach serbskich „Bis” pod kier. p. Szumańskiego z nowym repertuarem. Smetne kolysanki i ogniste melodie czardasza uprzyjemnią czas stałym bywalcom poranków. Poza tem wkładki solowe na gitarach hawajskich. Niskie ceny wstępu, bo tylko 20 i 45 groszy, umożliwiają każdemu spędzenie godzinki wśród miłej muzyki i słuchania rodzimych melodii, granych na serbskich instrumentach.

— Chleb dla swoich. W Pobjedziskach może się osiedlić dobry zdun. Na miejscu jest tylko jeden, Niemiec, obecnie ciężko chory. Również osiedlić się może w Pobjedziskach kupiec z branży skór. Informacji udzieli Związek Polski, Poznań, Pocztowa nr. 27 m. 1.

Włosy podziwiane przez mężczyzn

„Iśniące, puszyste, piękne, osiągnąć można przez regularne mycie Shampoo Palmolive. Olejek oliwkowy użyty do wyrobu tego Shampoo znakomicie wpływa na włosy — upiększa je i wzmacnia skórę głowy.

9061

Czytelnicy nasi

mają głos.

O „koncertach żydowskich” na Bielawkach.

Wtorek — dzień żałoby państwowej, a u nas, na Bielawkach, tymczasem „młode urocznicenie”, bowiem powagę dnia zakłócają tutejsi „sympatycy” przedstawiciele narodu wybranego, śpiewem bynajmniej nie żałobnym.

Przeraził wycie — zresztą powtarzające się codziennie z istic żydowska wytrwałością i nahalnością — dziwnie „harmonizuje” z nastrojem, wywołanym w społeczeństwie żałobna uroczystością.

Czyżby „nasi” w ten sposób wyrażali swój kult Marszałkowi?

Czas byłby wreszcie skończyć z temi „audycjami żydowskimi” — mam wrażenie, zastępującymi audycje radiowe w naszym mieście, a przynajmniej dzielnicy — i stanowczo oświadczyć „egzotycznym artystom”, że do tego czasu „cierpliwi słuchacze” już dość mają tych „występków”.

Może czynniki powołane wejrzą w tę sprawę? Szwr.

Po wyborach francuskich.

Litwinow: — Nu, chodź mała, niech cię przycisnę do swego łona.

— Na Poleszuków N. N. 3.— z.

— Nowy rozkład jazdy. Z dniem 15 bm. wchodzi w życie na Polskich Kolejach Państwowych nowy rozkład jazdy pociągów pasażerskich, który obowiązuje na okres letni, do dnia 2-go września br. Właśnie, Nowy rozkład jazdy pociągów pasażerskich pomimo zwiększonych oszczędności, uwzględnia najważniejsze potrzeby komunikacyjne okresu letniego, w szczególności wakacyjnego i masowego ruchu powrotnego z letnisk i uzdrowisk.

Kino Apollo
Krańskiego 23. Tel. 3495
Pocz. o g. 5, 10, 7, 10, 9, 15.

Dziś w czwartek 14 bm. wielka premiera!
piękne arcydzieło najslawniejszego reżysera
Franka Borzage p. t.

MALŻEŃSTWO NA BEZDROŻACH

Aktualny potężny dramat wy-
kaskający z oczu widzów i z
prawdziwego wzruszenia. Dzieje
matrimonialne współczesnych, które
znalazły się na bezdrożach życia

W rolach gł. słynna tancerka
Kay Francis
w otoczeniu niezłown.
George Brenta
i **Warona Williamsa**

Nadprogr. wesola kom. muz. p. t.
„Pod wesolym cyrulikiem”
Tygodnik najświetlejsze aktualności
i KRONIKA PATA. (9076)

Z żałobnych uroczystości w Wilnie.

Kondukt pogrzebowy z sercem Marszałka i ze zwłokami Jego Matki na jednej z ulic Wilna.

— Fotografie grupowe z uroczystości 15-lecia Zw. Hallerczyków można nabywać w zakładzie fotograficznym Michnowski, ul. Długa 16.

— Miejskie Konserwatorium Muzyczne w Bydgoszczy (uczelnia artystyczna o pracach szkół państwowych). Wydziały: śpiew, fortepian, instrumenty smyczkowe, dęte, organy, muzyka kościelna, zespoły, seminarium pedagogiczne, teoria, rytmika i plastyka. Przyjmuje wpisy nowowstępujących na rok szkolny 1936/37. Prospekty i informacje w sekretariacie (ul. Piotra Skargi nr. 14, telefon 21-07) od godziny 11—13 i od 15—18. (9073)

— Średnia Szkoła Zawodowa Żeńska w Bydgoszczy, ul. Konarskiego 5 przyjmuje zapisy uczennic na 1-roczy kurs krawiecko-bielżniarski oraz 1-roczy kurs gospodarstwa domowego codziennie od godziny 11—13 tylko do dnia 20 czerwca br. (9072)

Wybór prezydenta m. Torunia nie został dokonany.

Płk. Wolszleger w „półfinale” wyeliminowany. — Czy Toruń otrzyma komisarycznego prezydenta?

(Od własnego korespondenta „Dziennika Bydgoskiego“).

Toruń, 14. 5. W dniu wczorajszym odbyły się wybory na prezydenta m. Torunia. Zainteresowanie wyborami tak wśród radnych, prasy, jak i obywatelstwa było olbrzymie.

Zgromadzenie zagałę p. wiceprezydent Bała, który odczytał list wojewody pomorskiego w sprawie wyboru prezydenta m. Torunia, poczem zebrani wybrali p. mgr. Schaba przewodniczącym zgromadzenia. Z kolei przewodniczący powołał pp. radnych Ławniczaka i Antczaka na ławników oraz stwierdził, iż wybory są prawomocne.

Następnie przewodniczący odczytał regulamin, dotyczący wyborów i po stwierdzeniu, iż urna jest próżna, przystąpił do samych wyborów. Do urny wrzucono 37 kopert. W pierwszym tajnym głosowaniu na p. Bolta padło 18 głosów, p. sędziego Hermana 19 głosów, p. płk. Wolszlegera 0 głosów. Dwa następne ściślejsze głosowania nie przyniosły żadnych zmian. Wiadomo, iż prezydentem może zostać kandydat, który otrzyma 2) głosów. Ponieważ żaden z kandydatów nie otrzymał ustawowej ilości głosów, wobec tego przewodniczący zakomunikował zebrany, iż wybór prezydenta nie został dokonany a następne wybory odbędą się za 2 tygodnie.

Wczorajsze wybory utwierdziły nas w przekonaniu, iż gród Kopernika może otrzymać komisarycznego prezydenta. Obecnie brane są pod uwagę 2 kandydatury, t. j. p. prezydenta Bolta i p. sędziego Hermana. Za kandydaturą pierwszego wyraźnie i zdecydowanie opowiedział się Klub Narodowy i NPR, w łącznej liczbie 18 radnych, zaś za p. Hermanem klub BBWR, w liczbie 19 radnych.

Jesteśmy przekonani, że te dwa obozy nie pogodzą się i nie znajdą wspólnej platformy porozumienia. Za dotychczasowym

prezydentem p. Boltem przemawiają afuty: 12-letnia praktyka na stołcu prezydyjnym, oraz nieplacenie emerytury, która na wypadek niewybrania go prezydentem bezwzględnie mu się należy.

Natomiast p. Herman, znany ogólnie jako działacz społeczny (Dom Społeczny, Wrzosev), mile jest widziany przez osobistość wysoko postawioną i dla tych przyczyn forsowany jest przez blok sanacyjny.

Narazie w Toruniu jest bezkrólowie...

Berlin.

Pismo nasze otrzymywać można codziennie we wszystkich kioskach firmy Georg Stilke.

Prosimy naszych Szanownych Czytelników żądać w tych kioskach najświeższy numer „Dziennika Bydgoskiego“.

Ze Stowarzyszenia Przyjaciół Pomorza w Warszawie.

W Warszawie przy licznej frekwencji i dużym zainteresowaniu odbyło się walne zebranie S. P. P., które zaszczylił swoją obecnością rektor Ak. Stomatologicznej prof. dr. Nitsch.

Sprawozdanie złożył prezes Stowarzyszenia Kłoka Hubert, podkreślając, że zdolno utrwaląc był Stowarzyszenia i dać mu silne podstawy, na których dalsza działal-

ność będzie mogła pomyślnie się rozwijać. Sprawozdanie spotkało się z żywym aplauzem zebranych. Po jedynym udziale absolutorium i podziękowaniu ustępującemu zarządowi, przystąpiono do wyboru władz Stowarzyszenia, w skład których weszli: prezes Kłoka Hubert, I wiceprezes Kempniński Jan, II wiceprezes Baranowski Maksymilian, sekretarz Kotowski Alfons, skarbnik Kuca Klemens, kier. sekcji naukowej Bereśniewicz Antoni, kier. sekcji towarzyskiej Arendt Aleksander, kier. sekcji propagandy Jerezek Edyta.

Jako konkretny plan pracy na najbliższą przyszłość postawił nowowybrany prezes jak najbardziej ścisły związek z Pomorzem, na którego obszarze zakładane będą lokalne oddziały Stowarzyszenia oraz współpraca z Polskim Związkiem Zachodnim. Następnie nadano przez aklamację prof. dr. Nitschowi dożywotnie członkostwo honorowe i podziękowano za wydatną pomoc moralną p. wizyt. Szulczyńskiemu oraz uchwalono wziąć gremjalny udział w pielgrzymce na Jasną Górę.

Nowy numer „Bluszczu”.

Dział literacko-społeczny nr. 19 „Bluszczu” poświęcony jest niemal całkowicie rocznicy śmierci Marszałka Piłsudskiego. Numer rozpoczyna artykuł Natalii Jastrzębskiej „W pierwszą rocznicę”. Następnie mamy studium Alfreda Łaszewskiego o „Strzępach melodunków” p. t. „Historia na gorąco”, wspomnienia: Zofii Wańkowiowej p. t. „Wielkie serce”, Karoliny Bielańskiej „Przez sybę”, Zofii Gulińskiej „Wspomnienie o Marszałku”, recenzja z „Słowika Lińskiego” Kazimierza Ilakowiczówny, p. t. Stefani Podhorskiej-Okołów oraz nowela S. Borowskiej „Konspirotorka”. Piękne zdjęcia cmentarza na Rossie i Belwederu uzupełniają treść.

W dziale aktualji mamy sprawozdanie z wystawy „Warszawa w obrazach”, recenzję z „Pierścienia wielkiej damy” Norwida przez S. P. O., „Z ubiegłego tygodnia” przez H. N. oraz przegląd prasy. W działach praktycznych „Ogrodnictwo i hodowla” i „Dom i gospodarstwo” szereg aktualnych artykułów i przepisów. Zwraca uwagę cykl „Jak dorabiać” przeznaczony dla pań, ściśle związanych z domem.

— Egzamin dla kierowców samochodowych i motocyklowych w Bydgoszczy odbędzie się 27 maja br. Blizsze informacje udziela kierownictwo kursów samochodowych Z. Kochańskiego w Bydgoszczy, 3 Maja 20a, telefon 11-85.

Jastrzębie-Zdrój - perła uzdrowisk śląskich.

Znane w całej Polsce zdrowisko podbeskidzkie Jastrzębie-Zdrój, istniejące od 77 lat zgóra, zdobyło sobie zasłużone miano perły uzdrowisk śląskich dzięki wyjątkowym warunkom klimatyczno-terenowym oraz nieprzeciętnym walorom leczniczym swej radioaktywnej solanki jodobromowej, budzącej zainteresowanie najszerzszych sfer lekarskich. Miarą tego zainteresowania są liczne sprawozdania i publikacje fachowolokarskie, balneologiczne oraz badania Polskiego Instytutu Farmaceutycznego w Warszawie z roku 1925, przeprowadzone przez wybitnego fachowca radjologa na miarę europejską prof. d-ra L. Wertensteina oraz pp. Bartnicką i Baczyka, a ogłoszone w sprawozdaniach Państw. Instytutu Farmaceutycznego w roku 1926. Badania te wyka-

zały silną zawartość radu w solance jastrzębskiej (A. J. Machego) oraz całego szeregu soli o wielkiej sile leczniczej. Solanka jodobromowa jastrzębska, używana do kąpiei, picia i wżewiania, regeneruje dzięki swej radioaktywności organizm, lecząc całą skalę schorzeń na tle wadliwej przemiany materji. Kąpiele borowinowe z własnych bogatych pokładów stanowią ważny środek leczniczy. Drogi asfaltowane, wodociągi, kanalizacja, elektryczność w każdym domu, place zdobione kwiatami, szereg nowoczesnych budowli z bieżącą wodą, nadają zdrowisku charakter wybitnie zachodnio-europejski, komfortu i wygody. Szereg zasadniczych inwestycji, przeprowadzonych w ub. roku, np. gruntowna, bardzo gustowna przebudowa parku zdrojowego, zmieniło radykalnie wygląd zewnętrzny Zdroju.

Malowniczość położona u podnóża Beskidów, nizinny, łagodny klimat, idealne warunki terenowe dla sercowo chorych, kojąca nerwy atmosfera spokoju i ciszy, owiana zapachem szpilkowych lasów, dodają blasku tej prawdziwej perle uzdrowisk śląskich, ściągając dzięki niezwykle obniżonemu kuracjom ryczałtowym, do słonecznego Jastrzębia Zdroju najszerze koła tysięcy kuracjuszy z całej Polski, spieszących po świeży zapas sił.

Kronika radjowa.

WAŻNIEJSZE AUDYGCJE ROZGŁOSNI POMORSKIEJ.

W piątek o 18,30 wygłosi inż. Stanisław Dziegielewski pogadankę na temat eksportu ziemniaków, w której podkreśli znaczenie eksportowe poszczególnych odmian ziemniaków, przez zagranicę najchętniej kupowanych. Sprawy te są niezmiernie ważne dla rolnictwa pomorskiego, które ze względu na znaczenie eksportu ziemniaków i osiąganych za nie wysokich cen, powinno się hodowla najodpowiedniejszych gatunków zainteresować. W ramach audycji wokalnych bieżącego tygodnia wykona Maria Jędrzyckówna, śpiewaczka toruńska, przed mikrofonem Rozgłośni Pomorskiej szereg pieśni Pergolesiego, Griega, Szopskiego i innych. Akompanjuje prof. Irena Kurpisz-Stefanowa. Pieśni te usłyszymy o godz. 18.45.

W cyklu pogadek poświęconych prehistorji Pomorza, wygłosi mgr. Jacek Delektowski w sobotę o godz. 17,50 pogadankę p. t. „Mieszkańcy Pomorza w epoce kamiennej”. Prelegent naszkicuje w wyobraźni słuchaczy obraz Ziemi Pomorskiej z młodszej epoki kamiennej, widoki dawnej kniei, wyrosłej bujnie na osuszonej tundrze, omówi zajęcia pierwotnego mieszkańca Pomorza, warunki klimatyczne, życie pracźlowieka na łonie przyrody i wędrowki ludów szukających na Pomorzu stałych siedzib. Audycja ta niewątpliwie — jak szereg poprzednich — zainteresuje szerokie koła radjostuchaczy naszego rejonu.

Zab mamuta znaleziono w Poznaniu.

W czasie robót ogrodnich w Poznaniu wykopano przypadkowo zab mamuta długości 1,5 m. i o przekroju 30 cm.

Premjery kinowe.

„TAJEMNICA CZARNEGO POKOJU” (kino „Adria”).

W najnowszym swoim filmie „Tajemnica czarnego pokoju” Borys Karloff, arcy-mistrz maski, występuje w podwójnej roli: odtwarza dwóch braci — uczciwego i zbrodniarza, który morduje dziewczęta i wogóle napastuje kobiety. Kreaacja sama Karloffa sięga wyżyn sztuki. Dwa skrajne typy, dwa odmienne charaktery — doskonale zostały odtworzone przez tego artystę. Technicznie film stoi na wysokim poziomie. Partnerka Karloffa jest miłutka, o anielskim wyglądzie córka reżysera Cecil B. de Mille’a — Katherina. Całość, to jeszcze jedna udana próba niesamowitości w filmie amerykańskim: dobrze zmontowana, pomysłowa i wykonana starannie. Napewno znajdzie u nas amatorów.

PROGRAMY RADJOWE

Co usłyszymy dziś z Warszawy w godzinach popoł.

15,30: Koncert muzyki lekkiej w wykonaniu małej orkiestry P. R. pod dyr. Z. Górzynskiego. 16,00: „Wiosna zwierząt w niewoli” - pog. dla dzieci. 16,45: „Cala Polska śpiewa”. 17,00: „Samorząd terytorjalny, jego istota i znaczenie”. 17,15: „Melodje gór” - koncert w

wyk. orkiestry kamer. pod dyr. A. Hermana (z Krakowa). 18,00: Pogadanka aktualna. 18,10: Recital fortep. Natalii Weissman-Hublerowej. 19,35: Wiad. sport. 19,45: Pogad. aktual. 20,00: „Bunt bajek” - aud. muzyczna. 20,45: Dziennik wieczorny. 20,55: „Obrona przeciwlotniczo-gazowa” -

pogadanka. 21,35: Nasze pieśni: IV audycja „Stanisław Moniuszko — pieśniarz”. Odśpiewa Józef Korolkiewicz. 22,00: A. W. Mozart: Kwartet nr. 30 F-dur na obój, skrzypce, altówkę i wiolonczelę. 23,00: Wiadomości meteorol. dla żegluga powietrznej.

W piątek, dnia 15 maja.

OGÓLNY.

6,30: Audycja poranna. 12,03: Dziennik południowy. 12,15: Audycja dla szkół (dla dzieci starszych): „Stanisław Moniuszko” w opr. M. Czekotowskiej. 13,10: Chwilka gospodarstwa domow. 13,15: Z rynku pracy. 15,15: Wiadom. o eksporcie polskim. 15,30: Zofjom. Zośkom i Zosieńkom w dniu imienin złoży życzenia mała orkiestra P. R. 16,00: Pogadanka dla chorych. 16,15: Koncert zespołu Tad. Seredyńskiego. 16,45: „W murzyńskiej stolicy Monrowji” - pog. podróżnicza. 17,00: „Skarby Polski: Lotnictwo polskie” - odczyt. 17,15: Minuta poezji. 17,20: Arje i pieśni mistrzów belcanty w wyk. St. Zawadzkiej - sopran, akomp. prof. Wł. Raczkowski (z Poznania). 17,50: Poradnik sport. 19,35: Wiadomości sport.

19,50: Biuro studjów rozmawia ze słuchaczami P. R. 20,00: „Pierwszy monolog Symforjana Drućka”. 20,10: „Czar miłości”, operetka w 3 akt. Akosa Butykaya. 22,00: Fragment koncertu z Katowic. W progr. utwory Eug. Morawskiego. 22,30: Skrzynka techniczna. 22,45: Wiadomości meteorol. dla żegluga powietrznej. 22,50: Muzyka taneczna z kaw. „Cafe-Club” w Warszawie.

Pieśni w wyk. Marji Jędrzyckówny - sopran. Przy fort. Irena Kurpisz-Stefanowa. 19,00: Pogad. społ. 19,05: Wiadom. gosp. z Pomorza. 19,10: Koncert reklamowy. 19,25: Program na jutro. 19,35: Wiadom. sportowe z Pomorza.

ZAGRANICA.

19,00: Wiedeń. „Dziewczę z Złotego Zachodu”, opera Pucciniego. Moskwa (Kom.). Dawna muzyka kameralna. 20,00: Praga. Program wiosenny. 21,00: Anglja (Reg. Progr.). Muzyka tan. Berlin. „Z oper Lothara” — koncert ork. i sol. Dyr. kompozytor. 22,00: Anglja (Nat. Progr.). Muzyka kamer. 23,00: Kopenhaga. Muzyka taneczna. Koenigsusterhausen. „Prosimy do tańca”. 24,00: Sztuttgart. „Cosi fan tutte” opera Mozarta.

LOKALNY.

TORUŃ. 6,50: Muzyka z płyt (z Warszawy). 7,30: Program na dzisiaj i parę informacji. 7,40: Muzyka z płyt (z Warszawy). 12,45: Orkiestry i soliści (płyty). 13,20: Orkiestra Dajos Beli (płyty). 15,20: Przegląd giełdowy i komunikat żeglarski. 18,30: „Ziemniaki pomorskie na rynkach zagranicznych”, odczyt. 18,45:

STATNIE WIADOMOSC

Powrót z Wilna.

Warszawa, 13. 5. (PAT) Dziś o godz. 22,45 powrócił z Wilna do Warszawy specjalnym pociągiem Pan Prezydent R. P. wraz ze swym otoczeniem. Tym samym pociągiem powrócił generalny inspektor sił zbrojnych gen. dyw. Rydz-Śmigły. Następnym specjalnym pociągiem przybył p. premier Kościakowski wraz z członkami rządu.

Polska proponuje rokowania Francji.

Warszawa, 14. 5. (tel. wł.). Rząd polski zaproponował Francji, aby rokowania o nowy polsko-francuski traktat handlowy toczyły się w Warszawie. Dotychczas nie otrzymano jeszcze odpowiedzi francuskiej na powyższą propozycję.

Wypowiedziany przez Polskę traktat handlowy z Francją obowiązuje, jak wiadomo, do dnia 10 lipca br. Tendencją strony polskiej jest, aby pertraktacje o nową umowę zakończone były przed tym terminem, celem uniknięcia stanu bezkontraktowego.

Co za nowiny przywiezie dyrektor Banku Polskiego?

Warszawa, 14. 5. (Tel. wł.). W kołach poinformowanych słychać, iż nominacja prezesa Banku Polskiego nastąpi jeszcze w bieżącym tygodniu.

Decyzja co do osoby kandydata powzięta będzie po powrocie do Warszawy naczelnego dyrektora Banku Polskiego p. Barańskiego, który brał udział w obradach rady nadzorczej Banku wypłat międzynarodowych w Bazylei. Przyjazd dyr. Barańskiego oczekiwany jest w dniu dzisiejszym.

Bank Polski, podobnie jak i inne banki emisyjne państw europejskich, jest akcjonariuszem Banku wypłat międzynarodowych w Bazylei. Po powrocie do Warszawy dyr. Barański złoży sprawozdanie o tendencjach polityki finansowej banków emisyjnych świata.

Sery miarodajne zachowują milczenie co do nazwisk, wchodzących w rachubę kandydatów na stanowisko prezesa Banku Polskiego.

Zbliża się 10-ta rocznica...

(d) W dniu 1 czerwca rb. upływa lat 10 od chwili wybrania przez Zgromadzenie Narodowe prof. Ignacego Mościckiego Prezydentem Rzplitej.

Rocznica ta będzie uczczona specjalnym obchodem. Komitet obchodu ukonstytuuje się w najbliższym czasie.

W Starachowicach zlikwidowano bezrobocie.

Zakłady starachowickie uruchomiły wielki piec. Zatrudnienie znalazło około tysiąca robotników. W ten sposób zostało całkowicie zlikwidowane bezrobocie na terenie Starachowic i Wierzbnika.

Zniszczenie w okolicy Pszczyny i Bielska

Katowice. (PAT) W środę około godziny 15 przeszła nad południową częścią powiatu pszczyńskiego i bielskiego burza o sile huraganu, połączona z gradobiciem. Grad padał przeszło godzinę, wyrządzając spustoszenie w sadach i ogrodach. Warstwa gradu, dochodząca do 10 cm, utrzymała się do późnych godzin wieczornych.

Czeska konfiskata.

Mor. Ostrawa, 14. 5. (PAT). Z polecenia urzędu powiatowego w Czeskim Cieszynie, policja czeska skonfiskowała afisz, zawierający program akademii żałobnej ku uczczeniu rocznicy zgonu Józefa Piłsudskiego.

Granice Rzeszy zakreśla krew niemiecka.

Warszawa, 14. 5. (tel. wł.) (d) Poseł do Reichstagu niemieckiego (b. przywódca partii hitlerowskiej w Wiedniu) Frauenfeld, jak donosi agencja Press, wygłosił w uniwersytecie berlińskim

odczyt na temat „Anschlussu” Austrii do Rzeszy niemieckiej.

Frauenfeld oświadczył m. in., iż kanclerz Hitler jest wodzem nie tylko 67 milj. Niemców Rzeszy, ale 100 milj. Niemców, rozsianych po całym świecie.

Nie należy przepowiadać przyszłości, mówił Frauenfeld, ale należy zachować wiarę, która jest silniejszą od sztucznie przeprowadzonych granic. Celem każdego państwa niemieckiego tam, gdzie przechodzą granice krwi niemieckiej.

24 maja król Wiktor Emanuel koronuje się na negusa.

Rzym, 14. 5. (PAT) W kołach faszystowskich krąży pogłoska, że koronacja króla Wiktora Emanuela 3-go na cesarza Abisynji nastąpi w Rzymie jeszcze w ciągu bież. miesiąca. Wymieniana jest przytem data 24 maja.

W czasie uroczystości koronacyjnych przewidziany jest podobno bankiet dla przedstawicieli dyplomatycznych, akredytowanych przy rządzie włoskim. Potwierdza się również pogłoska, że z okazji koronacji ogłoszona będzie szeroka amnestja, z której skorzysta m. in. przeszło 1000 osób, skazanych za przestępstwa polityczne. Zniesiony ma być również nadzwyczajny trybunał dla obrony państwa.

Zamurowanie grobowca kryjącego prochy Matki i serce Syna.

Wilno, 14. 5. (PAT). Wczoraj wieczorem, na cmentarzu na Rossie, dokonano zamurowania grobowca, kryjącego prochy matki Marszałka Piłsudskiego i serce Marszałka, przyczem spisano następujący akt:

„Działo się w Wilnie na cmentarzu Rossa, dnia 13 maja 1936 r., o godz. 23. nazajutrz po złożeniu prochów Marji z Bilewiczów Piłsudskiej i urny z sercem Jej Syna, Pierwszego Marszałka Polski, Józefa Piłsudskiego do grobowca. Niżej podpisani, marszałkowa Aleksandra Piłsudska, Wanda z Piłsudskich Pawłowska, wojewoda wileński Ludwik Bociański, dowódca 1 dywizji piechoty Legionów, gen. Stanisław Skwarczyński, d-ca obszaru warownego płk. Konrad Janicki, prezydent miasta Wilna Wiktor Maleszewski, rektor Uniwersytetu Stefana Batorego Witold Staniewicz, generał Jakób Krzemiński, gen. Stanisław Ruppert, major Marjan Czesław Pacholski, profesor Wojciech Jastrzębowski stwierdzili, że położone na

wstędze w dniu 12 maja 1936 r. zamakające grobowiec pieczęcie rodziny Piłsudskich, wojewody wileńskiego, dowódcy obszaru warownego, prezydenta miasta i rektora uniwersytetu znaleźli nienaruszone, oraz że kamień zamykający kryptę został bez naruszenia pieczęci w obecności inżyniera Aleksandra Zubelewicza i majora sap. Edwarda Peristi do właściwego miejsca dosunięty, poczem nastąpiło w obecności wymienionych na wstępie osób ostateczne zamurowanie grobowca przez budowniczego Oskara Jurkiewicza, podmaistrzego kamieniarskiego Tomasza Wójtowicza, kamieniarskiego Teodora Kadomca i elektryka Feliksa Balulę.

Akt niniejszy sporządzono w czterech, jednobrzmiących egzemplarzach, z czego 1 egzemplarz wmurowany zostanie przy pieczęciach grobowca, jeden złożony rodzinie na ręce Marszałkowej Aleksandry Piłsudskiej, jeden muzeum Belwederskiemu w Warszawie i jeden archiwum zarządu miasta Wilna.

Gwałtowna burza w Kieleckiem.

Huragan wyrwał stodoły i zrywał dachy.

Kielce. (PAT) W środę, około godz. 19 nad Kielcami i okolicą przeszła niezwykle gwałtowna burza, połączona z wichurą i piorunami. Wichura szalała kilkanaście minut, czyniąc w sadach i ogrodach oraz zabudowaniach gospodarskich ogromne spustoszenia. Następnie spadł ulewny deszcz, podczas którego chwilami padał grad. W poszczególnych dzielnicach miasta uszkodzone zostały przewody elektryczne, tak że część miasta została chwilowo bez

światła. Z okolicznych wsi donoszą, że wichura wyrządziła tam bardzo duże spustoszenia, wyrzucając stodoły i zrywając dachy z domów. Kilka osób miało ulec porażeniu od piorunów.

Na ulicach Kielc w czasie burzy ruch zamarł zupełnie. Pojazdy mechaniczne i dorożki w obawie wywrócenia przez wichurę kursowały dopiero po burzy. Połączenia telefoniczne Kielc na kilku liniach zostały zniszczone.

Jeśli sankcje zostaną zawieszono, Włochy wrócą do Ligi Narodów.

Rzym, 14. 5. (PAT) Virginie Gayda komentując na łamach „Giornale d'Italia” wyjazd delegacji włoskiej z Genewy pisze:

Wyjazd ten oznacza stanowcze zerwanie z Ligą Narodów, które trwać będzie dopóty, dopóki Liga Narodów nie zmieni swego stanowiska wobec sankcyj.

Tymczasem podczas obecnej sesji Ra-

da Ligi postanowiła nadal bronić barbarzyńskiego ustroju reprezentowanego dziś przez kilku zbiegów, występującego przeciwko ustrojowi reprezentującemu ład i cywilizację. Sankcje, których celem było skrócenie wojny, trwają nadal, mimo, że wojna została zakończona. Jednak Włochy, które opierały się sankcjom 52-ch państw, dadzą sobie radę również z malejącym wciąż szeregiem państw sankcyjnych, których liczba spadła już do 48.

Wagony „franzytowe” do Gdyni bez rewizji celnej i walutowej.

Z dniem dzisiejszym wprowadzono wagony tranzytowe w pociągach dalekobieżnych, przebiegających przez teren gdański.

Podróżni tych wagonów nie będą poddawani rewizji celnej na stacjach granicznych i dlatego nie będą mieli prawa opuszczania wagonów podczas postoju pociągu na stacjach kolejowych na ziemi gdańskiej.

Natomiast w Tczewie i Gdyni podle-

gać będą rewizji celnej jedynie podróżni udający się z Polski na teren gdański. Dla tych podróżnych w każdym pociągu dalekobieżnym znajdować się będą przedziały wzgl. wagony otwarte.

Przy cierpieniach serca i zwapnieniu naczyń, skłonności do udaru i ataków apoplektycznych naturalna woda gorzka Franciszka-Józefa zapewnia łagodne wypróżnienie bez nadwyręzania się.

Rozkład rządzącej koalicji w Austrii.

Warszawa, 14. 5. (Tel. wł.) (d) Agencja Press donosi z Wiednia: Rozkład obecnego obozu rządowego w Austrii dokonuje się w coraz szybszym tempie. Podlegające wicekanclerzowi Starhembergowi

oddziały Heimwehry demonstrowały ponownie przeciw „Freiheitsbundowi”,

skupiającemu robotników katolickich, a stanowiącemu oparcie dla kanclerza Schuschnigga. Tendencje wrogie dla organizacji prokanclerskich opanowały całkowicie Heimwehrę, co spowodowało „Freiheitsbund” do wydania odezwy.

skierowanej przeciw wicekanclerzowi Starhembergowi.

Ujawnione walki wewnętrzne w austriackim obozie rządowym wywołują szczere zadowolenie zarówno wśród opozycji lewicowej, jak i wśród zwolenników hitleryzmu. Jest rzeczą znaną, że na balkonie jednego z domów, koło którego przechodził w Wiedniu demonstracyjny pochód oddziałów Heimwehry, ukazał się b. wicekanclerz Fey. Ukazanie się Fey'a przyjęli demonstranci owacyjnymi okrzykami.

Dymisja rządu Schuschnigga.

Ks. Starhemberg usunięty z gabinetu. — Schuschnigg tworzy nowy rząd.

Wiedeń, 14. 5. (Tel. wł.). Rozkład rządowej koalicji doprowadził do dymisji rządu Schuschnigga-Starhemberg. Na jego miejsce został utworzony nowy rząd, w którym Schuschnigg zatrzymał stanowisko premiera, tekę ministra spraw zagranicznych, ministra wojny oraz kierownictwo ministerstwa rolnictwa.

Starhemberg ustępując zgodził się, aby członkowie „Heimwehry” mogli zatrzymać piastowane teki w gabinecie Schuschnigga.

Schuschnigg po objęciu rządów wysłał natychmiast depezę holdowniczą do Rzymu, zapewniając Mussoliniego, że Austria będzie wykonywała wszystkie swe zobowiązania wobec Włoch.

Przewrót wiedeński oznacza dalsze osłabienie czynników pro-austriackich. Podstawa rządu Schuschnigga skurczyła się ponownie i rząd jego jest najbardziej wyraźnym rządem mniejszości, jaki sobie można wyobrazić. Należy przypuszczać, że nowa kombinacja będzie jeszcze mniej trwała, i że obawa „anschlusu” wzrośnie niebawem, przyczyniając się do dalszego wzrostu niepokoju w Europie.

Położenie w Jerozolimie jest niepokojące.

Jerozolima, 14. 5. (PAT) Położenie w Jerozolimie jest w dalszym ciągu niepokojące. Strajk Arabów trwa. Znowu zanotowano nowe akty teroru arabskiego. Do starej dzielnicy miasta posłano posiłki policji, gdyż zamordowany tam został przez Arabów żyd. W wielu miejscowościach kraju spalono części zbiórów. W Jaffie policja rozproszyła dwie manifestacje arabskie. Ofiar nie było.

Zastrzelili jeszcze jednego żyda.

Jerozolima, 14. 5. (PAT) W starej dzielnicy Jerozolimy Arabowie zastrzelili jeszcze jednego żyda.

Tylko jeszcze do 16 bm. włącznie **przyjmujemy zgłoszenia do Biegu „Dziennika Bydgoskiego”**

Nagroda przechodnia „Dziennika Bydgoskiego”. — Nagroda Pana Prezydenta miasta dla najliczniej zgłoszonego zespołu klubowego.

Bieg odbędzie się 21 b. m. w czwartek (Wniebowstąpienie Pańskie) na Stadionie Miejskim o godzinie 12.30 wraz z meczem lekkoatletycznym Bydgoszcz — Grudziądz

Zgłoszenia kierować do redakcji „Dziennika Bydgoskiego” (Poznańska 12)

Cudem uniknęli śmierci.

Samochód wpadł na chodnik i najechał na wózek z dzieckiem.

Groźny wypadek wydarzył się w ub. wtorek w godzinach południowych na ulicy Bernardyńskiej, który cudem tylko nie pociągnął za sobą śmierci matki i dziecka. Zona reemigranta z Francji **25-letnia Władysława Klimek**, zam. przy ul. Sierociej 19 z swym pięcioletnim dzieckiem wyjechała wózkami na spacer, gdy nagle wpadł na chodnik przy ulicy Bernardyńskiej samochód i najechał na kobietę i małeństwo. Sytuacja była niezwykle groźna. Kobieta odniosła na szczęście tylko lżejsze obrażenia ciałne a dziecko wypadło z wózka na kamienny bruk ulicy i cudem ocalało, wózek natomiast zupełnie został zdruzgotany. Ofiarę wypadku samochodowego zawieziono do Leczniczy Miejskiej, a następnie po założeniu opatrunku odstawiłono do domu.

Winę ponosi kierowca samochodu. Jak się dowiadujemy, przy kierownicy siedział pewien osobnik, pobierający naukę jazdy w „dzikim kursie”, urządzonym przez pewną organizację sanacyjną, nie rozporządzającą specjalnym personelem, mogącym odpowiednio teoretycznie i praktycznie wyszkolić kierowców samochodu. Zamiast sprawę wyszkolenia dobrych kierowców pozostawić **koncesjonowanym przedsiębiorstwom**, uprawia się nieuczciwą konkurencję przez urządzanie dzikich kursów, dzie-

ki czemu, jak wskazuje powyższy wypadek, naraża się przechodniów na niebezpieczeństwo. Ze względu na bezpieczeństwo publiczne powinno się raz na zawsze skończyć z tym kultem niefachowości i tylko powołanym ku temu odpowiedzialnym przedsiębiorstwom powierzyć szkolenie kierowców. Organizacje natomiast mają inne zadania do spełnienia.

Centrala polskich zrzeszeń emerytalnych w Warszawie czuwa.

Nieustannie napływają do Związku Polskich Zrzeszeń Emerytalnych w Warszawie listy emerytów ze wszystkich zakątków Polski, malujące groźne położenia materialnego, spowodowanej ostatnimi obniżkami uposażeń i wołające o ratunek. Centrala nieustannie zabiega o uchylenie wyjątkowej emerytalnej krzywdy, lecz możliwości jej są ograniczone. Przecież nie powołano jej

nawet do komisji rządowo-parlamentarnej dla ponownego rozpatrzenia spraw emerytalnych. Dlatego centrala poleciła, aby okręgi i oddziały stowarzyszeń emerytalnych, rozsiadane po całym kraju, zwołały **zebrania protestacyjne**, celem uchwalenia odpowiedniej rezolucji i przesłania tej rezolucji na ręce pana ministra skarbu.

W wykonaniu tego polecenia wszystkie oddziały **Stowarzyszenia Emerytów woj. Poznańskiego i pomorskiego w Bydgoszczy**, w liczbie 25, odbyły nadzwyczajne zebrania w dniu 7 maja br. i uchwaliły rezolucję następującej treści:

Zebrani emeryci państwowi, wdowy i sieroty po emerytach państwowych zakładają jednomyślnie **uroczysty protest przeciw wprowadzeniu w życie z dniem 1 kwietnia 1936 roku dekretu Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1935 r.** obniżającego z pominięciem zasad prawa i słuszności lata służby w byłych państwach zaborczych o jedną czwartą i domagają się: 1) **rychłego uchylenia cytowanego dekretu**, 2) powołania do Komisji Emerytalnej członków Związku Polskich Zrzeszeń Emerytalnych w Warszawie, jako jedynej organizacji statutowej, obejmującej 18 stowarzyszeń emerytalnych z całego kraju, 3) **przywrócenia zaopatrzeń emerytalnych według stanu z dnia 1 stycznia 1934 r.**

147

zgłoszeń do biegu „Dziennika Bydgoskiego” wpłynęło do 13 bm. godz. 20. — Zgłoszenia przyjmujemy tylko do 16 bm. godz. 18 włącznie. — Do nagrody Pana Prezydenta Miasta liczy się najliczniej zgłoszony i startujący zespół klubowy.

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, dnia 12. 5. 1936 roku.

Spędzono: wołów 38, buhajów 130, krów 345, świń 1620, cieląt 650, owiec 174. Razem 2957 zwierząt.

Placono za 100 kg. żywej wagi za:

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi).

Bydło:

Woly:
Pełnomięsiste wytuczzone nieoprzęgowane . . . . . 58— 62
Mięsiste tuczzone młodsze do lat 3 . . . . . 50— 54
Mięsiste tuczzone starsze . . . . . 44— 46
Dobrze odżywione . . . . . 38— 40

Buhaje:
Wytuczzone pełnomięsiste . . . . . 56— 58
Tuczzone mięsiste . . . . . 52— 56
Nietuczzone, dobrze odżywione starsze . . . . . 44— 46
Miernie odżywione . . . . . 38— 40

Krowy:
Wytuczzone pełnomięsiste . . . . . 56— 60
Tuczzone mięsiste . . . . . 50— 52
Nietuczzone, dobrze odżywione . . . . . 42— 46
Miernie odżywione . . . . . 14— 20

Jalowice:
Wytuczzone pełnomięsiste . . . . . 58— 62
Tuczzone mięsiste . . . . . 50— 54
Nietuczzone, dobrze odżywione . . . . . 44— 46
Miernie odżywione . . . . . 38— 40

Młodzież:
Dobrze odżywione . . . . . 38— 42
Miernie odżywione . . . . . 34— 36

Cieleta:

Najprzedniej cieleta wytuczzone . . . . . 70— 76
Tuczona cieleta . . . . . 60— 66
Dobrze odżywione . . . . . 50— 58
Miernie odżywione . . . . . 40— 48

Owce:

Wytuczzone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy . . . . . —
Tuczzone starsze skopy i maciorki . . . . . 52— 56
Dobrze odżywione . . . . . —
Miernie odżywione . . . . . —

Swinie:

a) pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi . . . . . 98— 102
b) pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi . . . . . 92— 96
c) pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi . . . . . 86— 90
d) mięsiste swinie ponad 80 kg. . . . . 78— 84
e) maciory i późne kastraty . . . . . 80— 90
f) swinie słon. ponad 150 kg. . . . . —
Przebieg targu normalny

Bank Polski płacił w dniu 14. 5. 1936 r.
dolary amerykańskie 5,29
dolary kanadyjskie 5,26
funty szterlingów 26,37
franki szwajcarskie 171,45
franki francuskie 34,92
belgi belgijskie 89,85
florenty holenderskie 358,25
guldeny gdańskie 99,80
liry włoskie . . . . . 37,—
marki niemieckie . . . . . 138,—
szylingi austriackie . . . . . 98,—

Stan wody w Wiśle w dniu 14. bm.:
Toruń-Toruń 75, Fordon 81, Chełmno 68,
Grudziądz 85, Korzeniowo 1,01, Piekło 32, Tczew 28, Einlage 2,10, Schievenhorst 2,28.

Wizytacja biskupa Laubitza w powiecie bydgoskim.

Jak już donosiliśmy, pod koniec ubiegłego tygodnia zawitał do Bydgoszczy J. E. ks. biskup Laubitz z Gniezna, który następnie odbył wizytację szeregu miejscowości powiatu bydgoskiego. Ks. biskup Laubitz zatrzymał się w Mąkowsku, Samsiecznie

i w Łasku Wielkim, gdzie dokonał bierzmowania. Wszędzie przyjmowano wysokiego dostojnika kościelnego owacyjnie. W ubiegły poniedziałek wieczorem po dokonaniu wizytacji, J. E. ks. biskup Laubitz powrócił do Gniezna.

Wielkie włamanie do restauracji

W nocy z środy na czwartek włamali się złodzieje do restauracji p. Wiktora Deji przy ul. Śniadeckich 47. Złodzieje splądrowali doszczętnie bufet i zabrali około 3.000 sztuk papierosów, znalezione 6 weksli in blanco, srebrny zegarek męski i damski, 5 obligacji Pożyczki Narodowej po 100 zł i 9

obligacji Pożyczki Inwestycyjnej po 50 zł, kasetkę oszczędnościową K. K. O. i szereg innych przedmiotów.

Restaurator dopiero nad ranem spostrzegł kradzież i zawiadomił o tem policję. Oblicza on straty na 2.000 zł.

PRZED MIĘDZYNARODOWEMI ZAWODAMI HIPICZNYMI W WARSZAWIE.

W dniach od 30 maja do 8 czerwca br. odbędzie się, jak wiadomo, w Warszawie wielkie międzynarodowe zawody hipiczne. Obok elity jeźdźców polskich startować mają jeźdźcy **niemieccy, belgijscy, rumuńscy, lotewscy**, a prawdopodobnie i **jaPońscy**. Na te zawody ma przyjechać również **Amerykanka Roentgen** oraz jedna z najsłynniejszych amazonek świata, p. Irmgard von Oppel.

BELGIJSCY PIŁKARZE WALCZA W POZNANIU.

W dniach 4 i 5 lipca rozegrane zostaną w Poznaniu dwa mecze międzynarodowe pomiędzy reprezentacjami Brukseli i Poznania.

Brukselski związek zapewnia, że w składzie reprezentacji Brukseli, która walczyć będzie w Poznaniu, znajdują się m. in. Badjou, Fievez i Lamoot, **dzięki którym Belgja odniosła zwycięstwo nad Anglią.**

WSPANIAŁY WYNIK SZWEDZKIEGO PŁYWAKA.

W Sztokholmie szwedzki pływak Pettersson uzyskał na 100 m. st. dow. doskonały wynik **58,8 sek.**

2.400 FUNTÓW SZTERLINGÓW ZA WYJAZD DO ROSJI

Drużyna angielska Chelsea, która przyjeżdża do Polski, jak wiadomo, **nie przyje-**

ła zaproszenia do Rosji sowieckiej. Zamiast niej do Z. S. S. R. uda się drużyna szkocka Third Lanark, zajmująca 11-e miejsce w pierwszej lidze szkockiej. Za ten wyjazd Szkoci dostają 2.400 ft. szterl.

BIEG NAPRZEŁAJ W GNIEŹNIE.

I miejsce zajął Janowski z Warty poznańskiej, drugie Kulej z bydgoskiej Polonii. Gnieźno, 14. 5. (tel. wł.). Odbył się tu bieg naprzelaj na przestrzeni 3500 metrów o puhar przechodni KPW. Ognisko w Gnieźnie. W biegu wzięło udział 25 zawodników. Pierwsze miejsce zajął Janowski — Warta, Poznań, zdobywając temsamem puhar. Drugie miejsce zajął Kulej — Polonia Bydgoszcz, trzecie Kościelniak, KPW. Jarocin, czwarte Robiński, Warta Poznań, piąte miejsce Stukowski, K. S. Wisła Borek. (as).

RUMUNJA BIJE JUGOSŁAWIĘ 3:2.

W Bukareszcie wobec 35.000 widzów rozegrany został międzypaństwowy mecz piłkarski pomiędzy Rumunią a Jugosławią. Zwyciężyła Rumunia w stosunku 3:2 (1:1).

NA BOISKACH BYDGOSKICH.

Dnia 10 maja br. odbył się mecz o mistrzostwo klasy C pomiędzy drużyną I Unja Solec i I drużyną Leo z wynikiem 5:0 dla K. S. Leo.

Dnia 10 maja br. odbył się mecz treningowy pomiędzy drużyną jun. Gwiazda i drużyną jun. K. S. Leo z wynikiem 2:1 dla K. S. Leo.

— **Przypominamy**, że dziś, w czwartek o godz. 20-tej w małej sali Resursy Kupieckiej wygłosi p. red. **Henryk Kuminek referat p. t. „Piotr Skarga”**. Na powyższy wieczorek towarzyski zaprasza wszystkich Kolo Absolwentów Szkół Handlowych. (9115)

— **Nie 17 maja, lecz 7 czerwca** urządza młodzież kupiecka rewję sceniczną w sali „Pod Lwem”, ul. Marsz. Pocha, co niniejszem prostujemy. (9131)

Włamanie do kościoła w Samsiecznie.

Do kościoła w Samsiecznie (pow. bydgoski) włamali się złodzieje, którzy przy pomocy wytrycha weszli przez zakrystję do kościoła. Po rozbieniu skarbanki zabrali przeszło 10 zł, a ponadto kilkanaście butelek wina mszalnego. Zawiadomiona policja czyni poszukiwania za złodziejami.

Skradziono 700 zł gotówki.

Do mieszkania mistrza stolarskiego **Jana Stocka** przy ul. Grunwaldzkiej 17 zakradł się w ubiegły wtorek pomiędzy godziną 6-tą a 8-mą wieczorem złodziej przy pomocy wytrycha i zabral z szuflady szafonierki **700 złotych gotówki**. Stolarz zawiadomił o śmiałej kradzieży policję.

100-lecie Państwowego Gimnazjum im. H. Kołłątaja w Krotoszynie.

W październiku 1936 r. przypada **100-letni jubileusz istnienia Państwowego Gimnazjum im. H. Kołłątaja w Krotoszynie Wlkp.**

W związku z tem odbędzie się **zjazd koleżeński byłych wychowanków Zakładu**, połączony z uroczystościami jubileuszowymi.

Komitet jubileuszowy uprasza byłych pp. profesorów i uczniów zakładu o podanie w najkrótszym terminie do dyrekcji gimnazjum w Krotoszynie swych **dokładnych adresów**, zajmowanych stanowisk, dat dotyczących uczęszczania do zakładu. Równocześnie uprasza się o podanie adresów znajomych kolegów. — Komitet jubileuszowy.

Rozbój na szosie pod Gniezmem.

Stan ofiary bandyckiej b. poważny.

Gnieźno, 14. 5. W ub. wtorek w nocy jechał rowerem szosa Poznań — Gnieźno do Falkowa kupiec **Stefan Stypiński z Falkowa**. Niedaleko Falkowa wyskoczyli z przodnego rowu dwaj zamaskowani bandyci, oddając jednocześnie dwa strzały w kierunku Stypińskiego, z których jeden był celny. Kula ugrzęzła w klatce piersiowej. Stypiński spadł z roweru na jezdnię. Bandyci zrabowali mu z kieszni 102 zł w gotówce, poczem zbiegli. Stypiński po dłuższej chwili odzyskał przytomność i o własnych siłach udał się do domu, skąd samochodem przewieziono go do szpitala miejskiego w Gnieźnie. Stan rannego jest poważny. (api.)

Sprawy sokole.

Kurs sędziowania.

Celem przygotowania sędziów gimnastycznych odbędzie się w niedzielę, dnia 24 maja r. w Bydgoszczy w sali gimnastycznej przy ul. Konarskiego kurs dla sędziów gimnastycznych, połączony z lustracją Dzielnic Pomorskiej, która przeprowadzi naczelnik Związku Jan Pazanowicz z Poznania.

Zmiana terminu zawodów gimnastycznych Polska — Niemcy.

Polski Komitet Olimpijski zawiadomił Związek Sokolstwa Polskiego, że przyjazd gimnastycznej drużyny niemieckiej nastąpi nie 14-go, a 21 bm. Zawody odbędą się w Warszawie.

Dzielnicowe zawody lekkoatletyczne.

Naczelnictwo Dzielnic Pomorskiej komunikuje, że dzielnicowe zawody lekkoatletyczne odbędą się dnia 21 czerwca br. na Stadionie Miejskim w Grudziądzu. Zgłoszenia druchów i druchów dotyczące zawodów przyjmuje naczelnik okręgu III Sokoła, druch prof. Odyja, Grudziądz, Kilińskiego 12 do dnia 8 czerwca br.

Konferencja

prezesów i naczelników gniazd bydgoskich dziś, w czwartek o godz. 7,30 w sekretarjacie przy ul. Dworcowej 5. Ważne sprawy. Prezes V. okręgu.

Kalendarzyk zebrań Ch. D.

CHRZEŚCIJAŃSKA DEMOKRACJA KOŁO WILCZAK—OKOŁE.

Pogrzeb s. p. Franciszki Stawickiej, żony członka Koła, odbędzie się dziś, w czwartek, o godz. 17-tej z domu żałoby, ul. Wysoka 25 na cmentarz parafialny przy ul. Jary. Uprasza się o liczny udział członków. Zarząd.

„Odrodzenie”

W czwartek 14 bm. o godz. 19,30 dalszy ciąg kursu organizacyjnego. Ze względu na ważność oraz aktualny referat, obowiązkiem członków jest liczne i punktualne przybycie.

W przyszłą sobotę trening drużyny siatkowej. Bliższych informacji udzieli kierownik sekcji.

ZMARLI:

- S. p. Zygmunt Bach-Zelewski, w Wejherowie.
- S. p. Klara Kaczmarska, kupcowa w Gnieźnie.
- S. p. Piotr Możykiewicz, przemysłowiec na Jeżycach w Poznaniu.

Życia towarzyskim.

Czwartek 14 maja.

Godz. 16,00: **Koło Absolwentek Średniej Szkoły Zawodowej Żeńskiej.** Zebranie w szkole (ul. Konarskiego 5). Uprasza się o liczny udział członkiń.

Godz. 18,30: **K. S. Kolejowego P. W. - sekcja bokserska.** Schadzka w malej świetlicy K. P. W. przy ul. Zygmunta Augusta. Ważne sprawy. Uprasza się o komplet.

Godz. 20,00: **Koło Absolwentów Szkół Handl.** Wykład p. red. H. Kuminka na temat: „Piotr Skarga”. Na wspomniany wieczór towarzyski zaprasza się członków i sympatyków do malej salki Resursy Kupieckiej.

Godz. 20,15: **Tow. śpiewu „Lutnia” Bydgoszcz.** Lekcja śpiewu.

Piątek 15 maja.

Godz. 20,15: **Pomorski Związek Pracowników Handlowych w Bydgoszczy.** Zebranie plenarne. Uprasza się o jak najlicniejszy udział.

Klub mandolinistów „Lutnia”. Dziś o godz. 20 lekcyj kursu gitarowego w hotelu Lengning. Jutro, w piątek o godz. 20 zebranie plenarne w lokalu klubowym. Lekcja J. oddziału wypadła.

NIEMA ZA CO..

Naczelnik Urzędu Skarbowego objeżdżał w sprawie zaległości podatkowych, posługując się bryczką. W pewnej wsi peki mu lejce, trzeba by było zesztukować. Zatawił to wójt gminy.

— Ile się należy, wójtce — zapytał naczelnik.

— Nic.

— Taki kawał postronka dajecie mi za darmo? Dziękuję serdecznie.

— Niema za co, panie naczelniku. Cała wieś gada, że pan naczelnik zasłużył sobie już dawno na postronek.

(„Mucha”).

Odpowiedzi redakcji

P. St. S. w Strzelnie. Za zniesławienie popełnione drukiem należało wytoczyć sprawę w 6 miesiącach po wypadku. Dziś za późno. Sanacyjny brukowiec „Przegląd Codzienny” sam zresztą udzielił się swoją siłą jadowita. „Dziennik Poznański” da Panu satysfakcję, jeżeli Pan jej zażąda, przedkładając dowody niesłusznego obwinienia.

P. Julj. Sz. Bołacek, które nie dotyczą ogółu, tylko jednostki, w prasie nie poruszamy. Za hałaśliwego psa odpowiada właściciel. Art. 30 prawa o wykroczeniach przewiduje grzywnę do 250 zł za zakłócenie spokoju nocnego.

Obwieszczenia o licytacji nieruchomości.

Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy rewiru III, Stefan Czarnecki, mający kancelarię w Bydgoszczy przy ul. Matejki nr. 8 na podstawie art. 676 i 679 K. P. C. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 23 czerwca 1936 r. o godz. 12,30 w Sądzie Grodzkim w Bydgoszczy (pokój nr. 3) odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu należącej do dłużnika masy spadkowej firmy Pietschman nieruchomości Bydgoszcz, tom 57, wykaz L. 2037 i 2038, położonej w Bydgoszczy przy ul. Grudziądzkiej nr. 15 i nr. 17. Nieruchomość przeznaczona na cele przemysłowo-mieszkalne posiada urządzoną księgę hipoteczną przy Sądzie Grodzkim w Bydgoszczy. Nieruchomość oszacowana została na sumę zł 27.000, cena zaś wywołania wynosi 20.250 zł. Przystępujący do przetargu obowiązani są złożyć rękojmię w wysokości zł 2.700. II-ga nieruchomość Bydgoszcz tom 57, wyk. L. 2039 i tom III wyk. L. 1959, położonej w Bydgoszczy przy ul. Grudziądzkiej nr. 19 i nr. 21. Nieruchomość przeznaczona na cele przemysłowo-mieszkalne posiada urządzoną księgę hipoteczną przy Sądzie Grodzkim w Bydgoszczy. Nieruchomość oszacowana została na sumę zł 19.000, cena zaś wywołania wynosi zł 14.250. Przystępujący do przetargu obowiązani są złożyć rękojmię w wys. zł 1.900. III-cia nieruchomość Bydgoszcz tom 57, wykaz L. 2025, położona w Bydgoszczy przy ul. Grudziądzkiej nr. 23. Nieruchomość jest przeznaczona na cele mieszkalne, posiada urządzoną księgę hipoteczną przy Sądzie Grodzkim w Bydgoszczy. Nieruchomość oszacowana została na łączną sumę 22.500 zł, cena zaś wywołania obu nieruchomości wynosi zł 16.875. Przystępujący do Przetargu obu nieruchomości obowiązani są złożyć rękojmię w wysokości 2.250 zł. Rękojmię należy złożyć w gotówce albo w takich papierach wartościowych bądź w książeczkach wkładowych instytucji, w których wolno umieszczać fundusz małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej. Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne. Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji. W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomości w dni powszednie od godziny 8—18, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie Grodzkim w Bydgoszczy, ul. Wały Jagiellońskie nr. 2, sala nr. 5. (9120) Bydg., 7. V. 36 r. Komornik: St. Czarnecki.

Perła Uzdrowisk Śląskich JASTRZĘBIE ZDRÓJ

radoaktywne kąpiele solankowo-jodobromowe — solankowo-borowinowe — solankowo-kwasowęgłowe — elektro i hydroterapia — inhalacje — pijalnia.

LECZY SKUTECZNIE: reumatyzm, ischias, artretyzm, choroby kobiece i dziecięce, skrofulozę, krzywicę, choroby serca miernego stopnia itd.

Dostępne dla każdego kuracje ryczałtowe, obejmujące także klimatyczną, opiekę lekarską, wszelkie zabiegi lecznicze i kąpiele według przepisu lekarzy zdrojowych, oddzielny pokój w pensjonacie lub hotelu według własnego wyboru, ze światłem, obsługą, bielizną i pościelą oraz całonocnym utrzymaniem. — Z Katowic bezpośrednia komunikacja autobusowa. — Dogodny dojazd kolejowy. — Szosy asfaltowe w wszystkich kierunkach. — Dworzec, poczta, telegraf i telefon na miejscu. — Olbryzi staw z kajakami. — Prospekty na żądanie. (9065)

Wszelkich informacji udziela: DYREKCJA ZAKŁADU KĄPIELOWEGO.

Giełda zbożowo-towarowa w Bydgoszczy

Warunki: Handel hurtowy, parytet Bydgoszcz ładunki wagonowe, dostawa bieżąca, za 100 kg Notowania odbywają się we wszystkie dni powszednie.

Notowania z dnia 13 maja 1936 r.

	cena transakcyjna	cena orientacyjna
Zyto	zł	15,25— 15,50
„ „ „ „ „	zł	
„ „ „ „ „	zł	
„ „ „ „ „	zł	
Usposob. stałsze		
Pszenica eksportowa	zł	
Pszenica standart.	zł	21,50— 22,00
Usposob. stałsze		
Jęczm. brow.	zł	
Jęczm. jednolity 15 ton	zł	16,10 16,00— 16,25
„ „ „ „ „	zł	
Jęczm. zbiorowy	zł	15,50— 15,75
Jęczm. zimowy	zł	
Usposob. stałsze		
Owies	zł	15,00— 15,75
„ „ „ „ „	zł	
Usposob. stałsze		
M. żyt. wyc. 0—30% wł. w. zł		23,25— 23,75
M. żyt. g. I 0—50% wł. w. zł		23,00— 23,25
M. żyt. g. I 0—65% wł. w. zł		21,75— 22,25
M. ż. g. II 50—65% wł. w. zł		18,25— 19,00

ECHA USTAWY UBOJOWEJ.

„Order zasługi” dla tych, co walczyli z ustawą ubojową. („Mucha”).

Gwarantuję, że położę kres POŁYSKOWI NOSA lub nie zaptaci Pani ani grosza

SENSACYJNY WYNALEZEK NOWEGO RODZAJU PUDRO DO TWARZY.

Obecnie odwieczny problem kobiecej polysku nosa i świecącej się, tłustej skóry został, dzięki Nauce, rozwiązany. Po latach dociekań francuscy chemicy odkryli zadziwiający nowy składnik, nazwany „Podwójną Pianką”. Jest on zmieszany z najcenniejszym pudrem, przesiewanym siedmiokrotnie przez jedwabne sito, nowym sposobem firmy Tokalon. Dlatego też może Pani stosować Nowy Puder Tokalon raz jeden rauc i pozbyć się polysku nosa na cały dzień niezależnie od Pani zajęcia. Jest to jedyny puder, nadający cerę o „matowym wyglądzie”, której ani wiatr, ani deszcz, ani pocenie się nie mogą zaszkodzić. Przekonaj się sama dziś jeszcze jak fascynujące, dziewczęce piękno może Ci nadać Nowy Puder Tokalon. Gwarancja pozbycia się brzydkiego polysku skóry, lub zwrot pieniędzy. 9063

Mercedes-Benz Samochody od 7.850,— złotych począwszy

D. K. W. Motocykle od 850.— złotych począwszy

Dostawa natychmiast.

Butowski i Ska, Bydgoszcz

Tel. 1559 Gdańska 24 Tel. 1559

Cegły szamotowe Cegły radjalne Płyty piekarskie i wszelkiego rodzaju inne materiały budowlane korzystnie do nabycia u **Braci Schlieper** Hurtownia materiałów budowlanych **Gdańska 140** Tel. 3306, 3361. 6708

SPRZEDAŻE

Dwupiętrowa willa komfortowa, wpłaty 8000, reszta amortyzacja. **Trzypiętrowa** narożnik, składami, dochód 7000, cena 49000, dużo innych korzystnych obiektów poleca Sokolowski, Sniadeckich 52. (4702)

Adlera maszyna do pisania i maszyna do szycia tanio. Długa 68—4a. (4713)

Resztówka mała, willa 10 ubikacji, prywatne, cena 16000. Chłobrego 23, m. 5. (4712)

Remington z dłuższym walcem sprzedam. Długa 68/7. (4705)

Mleko kozie i króliki Castonrex na sprzedaż. Dworcowa 72 podwórze prawo. (4721)

Pokój (9126) męski dębowy, przedpokojowy salonik, jadalnia, sypialnia, paterfon. Wiadomość: Pomorska 21—13.

KUPNA

Kupię (4716) natychmiast dom handlowy lub czynszowy, centrum, przy wpłacie 20 000 Szczegółowe oferty do filii Dziennika pod „Kupno”

Kupię domek. Oferty „Gotówka” filja Dziennika. (4703)

POSADY WOLNE

Panienska (4696) do obsługi gości potrzebna. Restauracja, róg Marcinkowskiego, Petersona

Służąca potrzebna. Świętojańska nr. 21, m. 8. (9083)

Kucdarka (9135) siła pomocnicza potrzebna zraz. Kawiarnia Zielniańska, Dworcowa 5.

Uczeń rzeźniczy potrzebny. Pomorska 70. (4709)

Krawcowa podreżna potrzebna zraz. Sniadeckich 52/3. (4711)

POSADY POSZUKUJA

Kupiec lat 40, biegły w księgowości, posiadający 2000 zł szuka odpowiedniego zajęcia. Zgł. Dzienn. „Biuro-wy” (9104)

POKOJE

Pokój umeblowany tanio do wynajęcia. Ulica 20, Stycznia 23, m. 2. (7148)

Pokój Dworcowa 31—6. (4714)

Dwa pokoje dobrze umeblowane, werranda, kuchonka gazowa. Krasińskiego 4, m. 4. (4722)

Pokój umeblowany dla pana do wynajęcia. Sienkiewicza nr. 16—4. (9088)

Pokoje Sienkiewicza 31, m. 3. (4697)

Pokój osobne wejście. Plac Piastowski 17—7. (4695)

Czytajcie Dziennik Bydgoski!

Obwieszczenie. Termin do rozpoznania wniosku Antoniego Gordona w Wtelnie właścicielowi nieruchomości Trzyczyn tom I karta 2, tom IV karta 73 i tom V. karta 101 o odroczenie wypłat odbędzie się dnia 26 maja 1936 godz. 10, pokój 9 w Sądzie Okręgowym w Bydgoszczy. Celem udzielenia Sądowi wyjaśnień wierzyciele mogą się jawnie oświadczyć na rozprawie lub przysłać zastępcę prawnego.

Przetarg publiczny alei owocowych.

Wydział Powiatowy wydzierżawia w poniedziałek dnia 25 maja 1936 r. o godzinie 10-tej w Powiatowym Zarządzie Drogowym w Świeciu n/W., ul. Dworcowa nr. 63 tegoroczny zbiór z alei czereśniowych na szosach powiatowych powiatu świeckiego. Warunki dzierżawy ogłoszone zostaną przed rozpoczęciem przetargu. Należność płatna w dniu przetargu. Kaucja licytacyjna 50.— zł.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego 9123) (—) Krawczyk.

W myśl par. 83 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25. 6. 1932 o postępowaniu egzekucyjnym w sprawach skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62 poz. 580) 2 Urząd Skarbowy w Bydgoszczy podaje do ogólnej wiadomości, że dnia 18 maja 1936 r. o godz. 9-tej w składnicy Urzędu przy ul. Konarskiego celem uregulowania zaległych należności podatkowych odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych przedmiotów: Bufety, kredensy, stoły, biurka, szafy, kanapy, krzesła, obrazy, meble koszykowe, obuwie, kapelusze, wełny, wyroby trykotowe, konfekcja, guziki, skrzypce. Zajęte przedmioty można oglądać dnia 18 maja 1936 r. o godz. 9-tej.

Bydgoszcz, dnia 13 maja 1936 r. 9119 Naczelnik Urzędu Skarbowego.

Ziemniaki z podwórza sprzedaje Majętność Palczyn koło. Nowej Wsi Wielkiej.

Oglašzajcie w „Dzienniku Bydgoskim“!

Wróciłem Dr. L. Brunk tel. 1368 Godziny przyjęć: (9082) 9—11 i 4—5.

Kino w Bydgoszczy, nowoczesna budowla, z kompletnym dobrem urządzeniem natchmiast do wydzierżawienia. Zabezpieczenie dzierżawy konieczne. (9081) Impregnacja Bydgoszcz Marszałka Focha 4.

Niebywała okazja! Złota lokata kapitału! Przez kupno i hipoteki na nowym budynku wolnym od moraforjum za 15 000 zł przy wysokim oprocentowaniu daleko pod wartością nominalną z wyjątkowych przyczyn zaraz do sprzedania. Spieszne zgłoszenia pod „X. Y. Z.“ (8952)

Przy krzywiźnie stosu pacierzowego system Haas'a. Żądacie bezpłatne broszury od Franz Menzel Breslau 13 — Abt. 178 Sadowastr. 51.

Unieważniam straszone mi dnia 12. 5. 36 wskutek włamania następujące blanko weksle (9091) 1) własny na 1000 zł z żyrem żony Mary Deja. 2) własny na 300 zł. 3) na 1000 zł, akcept Jan Bielecki 4) na 700 zł, akcept Piotr Brauer, 5) na 400 zł, akcept Stanisław Kulligowski, 6) na 100 zł, akcept Otto Ristau. Wiktor Deja restauracja Bydgoszcz, Śniadeckich 47.

Domek murowany na dwie rodziny z domkiem gospodarczym i ogródkiem wolny, zaraz tanio na sprzedaż. Wiadomość (8989) Impregnacja Bydgoszcz Marszałka Focha 4.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 cyfr = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi jedno słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

Drobne ogłoszenia Większe ogłoszenia wśród drobnych 50% drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeń.

Dla poszukujących posady 20% zniżki. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, ani do zwrotu pieniędzy.

POLECENIA
Białe brzoze bale oddaje tanio K. Suligowski, Gdańska 128, (8555)
Fotografie komunijne wykonuje pierwszorzędnie i tanio Foto. Michnowski, Długa nr. 16. (9080)
Kaffe (7869) najtaniej. Dworcowa 61.
Biuro Pośrednicze Gdynia-Orłowo, Plac Górnolaski 13, Telefon 9217 poleca w wielkim wyborze parcele, nieruchomości, wille, pensjonaty, sklepy itp. na korzystnych warunkach na sprzedaż i do wynajęcia. (7866)

Plac (8362) narożnikowy 670 m² okazuje na sprzedaż. Informacje biuro Kiermasz Świątowy, Gdynia, Starowiejska 17, tel. 28—23.
Wille ogrodem, plac sprzedam. Adres Dziennik. (9057)
Praktyka dentystryczna, centrum dobrze zaprowadzona z komfortem urządzeniem mieszkania i laboratorium, na sprzedaż, całość lub częściowo. Wiadomość Denta, Bydgoszcz, Gdańska 12. (4680)
Dwupiętrowy nowopobudowany, 24000, wpłaty 16 000. Właściciel, Toruńska 13. (4683)
W Toruniu śródmieście, dobrze zaprowadzony skład sprzętów kuchennych, porcelany, szkła, sprzedam. Oferty Dziennik Bydgoski Toruń „Skład“. (9108)
Rzeźnictwo w Poznaniu, warsztatem, mieszkaniem tanio sprzedam. Przybyłowicz, Półwiejska 19. (9106)
3 kół do Forda z oponami 450 razy 21" sprzedam. Weysenhoffa 3, m. 2. (4614)
Rolwóz i wóz roboczy na sprzedaż. Kujawska 5. (8708)
Pianino krzyżowe, radio, prąd zmienny tanio. Siemiradzkiego 11/2. (9090)
Okazyjnie ładne urządzenie restauracyjne z kanapami oraz elegancki pokój stołowy sprzedam korzystnie. Zgł. Dziennik Bydgoski pod „Okazja“ (9101)

Kupię domek dobrym stanie, ogród, najchętniej Solec, Fordon, Koronowo. Gotówki 6000. Oferty filja Dzien. „Emeryt“. (4688)
Motor półkonny, prąd stały 220 volt, używany kupię. „Kama“ Zduny 20. (9128)
Mleka wiejskiego, większą ilość poszukuję zaraz. Szczecińska 10, skład kolonjalny. (4720)
Łożyska kulkowe i różne narzędzia kupuję. Kwiatkowski, Gdańska 141. (4707)

Palacz specjalista kawowy, z długoletnią praktyką, obznajmiony z prawidłową ekspedycją detaliczną, potrzebny zaraz. Miejsce pracy Warszawa. Tylko poważni kandydaci. Szczegółowe oferty z opisami świadectw składać natchmiast do: Agencji Reklamowej Flantz, Warszawa, Szpitalna 3, pod: „Palacz Warszawa“. (9122)
Przyjme uczennice. Michalska, krawcowa mistrzyni, ul. Wileńska 8—8. (4682)
Samodzielny modelarz natchmiast poszukiwany. T. Nowak, fabr. masz. (4694)
Czeladnik krawiecki potrzebny. Gdańska 31—15. (4685)
Uczeń (4684) piekarski potrzebny. Gdańska 156.
Uczennica do krawiectwa damskiego może się zgłosić. Anita Grabowska, Bydgoszcz Dworcowa 40, m. 6. (4689)
Rzeźbiarz kamieniarz, na krótki czas potrzebny. Fabianowski, Koronowo. (4715)
Potrzebne przychodząca na pół dnia gotowanie i zdolna krawcowa. Jagiellońska 16, m. 2. (4718)
Służąca rzetelna z praniem potrzebna zaraz. Gdańska 42 restauracja. (4704)
Służąca do wszelkiej pracy domowej potrzebna. Jeznicka 16—5. (9075)
Służąca (9074) potrzebna. Podwale 12-5.
Służąca potrzebna do wszelkich prac domowych, znająca się na gotowaniu i prasowaniu. Zgłoszenia z opisem świadectw, podaniem pretensji do Agencji Dziennika Bydgoskiego Gdynia pod „Zdolna“. (9106)
Potrzebna dobra kucharzka do pensjonatu. Zgłoszenia Chrobrego 23—9. (4443)

Dziewczyna szuka posady najchętniej do dzieci w domu religijnym. Oferty filja Dziennika „Dobra“. (4690)
Gospośia - kucharka samodzielna, znająca wszechstronnie gospodarstwo wiejskie i miejskie, nawskroś uczeźwa, poszukuje posady. Dziennik Bydgoski pod „Dzielna“. 9098

MIESZKANIA W BYDGOSZCZY
Cena w tej rubryce 1 wiersz 50 gr.
1 i 2 pokoje: kuch. Jana Kazimierza 8/1a. kuchnia Śniadeckich 13/1.
2 pokoje: Ks. Skorupki 82.
2—3 pokoje: Śniadeckich 11, m. 4.
3 pokoje: łaz. 45zł. Śniadeckich 39/1. Jagiellońska 28.
4 pokoje: komfort. Śniadeckich 42.
3 pokoje I piętro, komfortowe. Wilczak, Ciepła 9, u portjera. (9102)
3 pokoje kuchnia w nowym domu, wydzierżawie. Jasna 2, m. 3. (9100)
2 pokoje (4717) kuchnia, balkon, I piętro, Paderewskiego, — do wynajęcia, 1. VI. Oferty filja Dziennika „2 pokoje“.

POKOJE WOLNE
Eleganckie niekrepujące. Paderewskiego 18—4. (4637)
Pokój umeblowany. Gdańska 110 m. 4. (4679)
1—2 umeblowane, łazienka. Sienkiewicza 10—8. (4688)
Pokój 2 osobowy. Grodzka 8, m. 13. (9099)
Pokój umeblowany. Toruńska nr. 32. (9092)
Pokój niekrepujący. Król. Jagdwiży 13/6. (9094)
Pokój (9078) osobne wejście, widok na rynek. Stary Rynek 21/8.
Pokoje gabinet i sypialnia, słoneczne, wygodne, osobne wejście, utrzymanie, razem lub osobno zaraz do wynajęcia. Ul. Św. Florjana 3—8. (9077)
2 lub 1 pokój umebl. Cieszkowskiego 8—1. (9070)
Niekrepujący Teofila Magdzińskiego 6-2. (9112)
Pokój Zduny 11—1. (4693)
Umeblowany 20 Stycznia 18/1. (4706)
Pokój Dworcowa 3. (4701)

Pokój do wynajęcia. Gdańska 31 m. 8. (6919)
Pokój Kościuski 54—7. (4700)
POKOJU POSZUKUJĄ
Szukam pokoju próżnego. Oferty Dziennik „Zaraz“. (8991)
DZIERŻAWY
Skład kolonjalny mieszkanie do wynajęcia tanio. Bielawki, Adolfa Kolwita 11. (9110)
Skład wydzierżawie. Hetmańska 1. (4691)
RÓŻNE
Samochodami ciężarowymi uskuteczniam korzystnie wszelkiego rodzaju transporty, przeprowadzki itp. Bięgański, Mazowiecka 9, telefon 3859. (4710)
Młodzieniec niebrzydki szuka starszej pani materj. niezależnej cel „cicisbeo“. Zgł. Dz. Bydg. „Młodzieniec“ (9113)
ZGUBY
Zgubiłem wykaz kolejowy na nazwisko Wiktorja Chmielewska, mniej więcej Wiatrakowa, Rybny Rynek, proszę oddać za wynagrodzeniem. Henryka Dietza 4—11. (9069)

SPRZEDAŻ
Kamienicę! Czynną bez długu, 15 lokatorów, 4, 3, 2 pokoje w z kuchnią, instalacja elektryczna gazowa, oficyny, parcela, sprzedam lub zamienię na większy najchętniej nowy z dopłatą lub przejęciem hipoteki. Pośrednicy wykluczeni. Oferty poważnych reflektantów pod „Lidja“ Dziennik Bydgoski. (9088)
Rzeźnictwo w pełnym biegu, całkowicie urządzenie na sprzedaż. Pod „Urządzenie“ do filji Dziennika Bydg. (9093)
Domek (9085) ogrodem sprzedam. Kopna 23, Szwederowo.
Dobrze prosperujący skład cukrów i papierosów korzystnie do nabycia. Wiadomość: Mostowa 4. (4687)

LEKcje
Gruntowne (21186) i szybkie lekcje gry na fortepianie. Miesięcznie 8 zł Przychodzę w dom, ul. Cicha 7, m. 3, Bielawki.
POSADY WOLNE
Fryzjerka potrzebna na stałe. Jeznicka 5. (9097)
Fryzjer wypomóżka. Malborska nr. 18. (9079)
Biurowa z żurnalem, tylko sumienna, obowiązkowa potrzebna. Oferty pretensje, świadectwa, filja „Obowiązkowa“ (9071)
Kucharki gospodni restauracyjnej, samodzielnej, dobrze poleconej, na stałą posadę poszukuję od zaraz. Odpis świadectw i podanie pensji. Restauracja Do Gracjana, Toruń, ul. Szczytna 2. (9121)
Krawiec podręczna potrzebni. Kordeckiego 25. (9109)
Prasowaczka do sztywnej bielizny potrzebna zaraz. Pralnia „Leokadja“ Gdynia, Plac Kaszubski. (9107)
Bufetowa (9129) potrzebna. „Café Club“
Czeladnik krawiecki na stałe potrzebny zaraz i dobra kamizelczarka. Śniadeckich 61/1. (4698)
Bufetowej restauracyjnej, samodzielnej, dobrze poleconej, posada stała, poszukuje od zaraz. Odpis świadectw z fotografią i podaniem pensji. Restauracja „Do Gracjana“, Toruń, ulica Szczytna 2. (9116)

KUPNA
Dostawcy pełnotłustego mleka poszukuje. Pomorska 1a, Michalska. (4610)

Repertuar kin bydgoskich:
KRYSTAL: „Za chwilę szczęścia“ i nadprogram.
ADRIA: „Tajemnica czarnego pokoju“ z Karloffem premjera i nadprogram.
APOLLO: „Małżeństwo na bezdrożach“ i wesola komedia muzyczna p.t. „Pod wesołym cyrulikiem“ oraz nadprogram.
MARYSIENKA: „Ostatni romans króla“ premjera i „Dziewczę z Budapesztu“ z Martą Eggert.
REWJA: „Pani i szofer“. Na scenie nowa rewja pt.: „Wiwat zielonymaj!“
BALTYK: „Pałac na kołkach“ i nadprogram.

Jasna sypialka, pasy zapędowe, rower. Wełniany Rynek 8 Gerth. (9096)
Fortepian (4719) zegar stojący, bufet kredens na sprzedaż. Siwiak Pomorska 1, zegarmistrz.
Warsztat kilimkarski okazjnie sprzedam. Obejrzeć można codziennie godz. 4—6, Śniadeckich 31, m. 3. (4692)

POSADY POSZUKUJĄ
Osoba 40 letnia z inteligencji poszukuje miejsca do wyreczenia pani domu. Pod „1“ Dziennik. (9068)

MIESZKANIA SZUKA
6 pokojowa mieszkanie z wszelkimi wygodami, najchętniej w okolicy Placu Kołchanowskiego poszukuję. Pod „F. R.“ (9058)
Poszukuję 2—3 pokoje od właściciela, lnb 2 puste. Oferty pod „Centrum“ do filji Dziennika. (4681)
Mieszkanie 3 pokoje kuchnia poszukuje. Oferty do Dziennik pod „35 do 40 zł.“ (9058)

MŁODA ŻONA.
— Czy mam trochę pomóc, Marysiu?
— Nie, dziękuję; teraz jestem zanadto zajęta.

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetry na stronie 7-lamowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł., na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. 1 lam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20% zniżki. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych, 50% drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy. Konto czekowe: P. K. O. 208713 Poznań.

Wydawca, nakładem i czcionkami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Za redakcję odpowiedzialny: Stanisław Nowakowski w Bydgoszczy.